

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΗ'

Δευτέρα 17 Σεπτεμβρίου 2012

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 1046
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Α. Κοντού, σελ. 1036

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Ανακοίνωση του δελτίου αναφορών και ερωτήσεων της Τρίτης 18 Σεπτεμβρίου 2012, σελ. 1037
2. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:
  - α) Προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σχετικά με το χρόνο διοίκησης για τους νοσηλευτές αξιωματικούς στα ναυτικά νοσοκομεία, σελ. 1033
  - β) Προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:
    - i. σχετικά με τη διεύρυνση της ψαλίδας στις τιμές μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή, σελ. 1034
    - ii. σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκάλεσε η πυρκαγιά στη Χίο, σελ. 1036
  - γ) Προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σχετικά με τις καθυστερήσεις στην έγκριση επιδόματος από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ), σελ. 1038
  - δ) Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σχετικά με την κατάργηση των άρθρων του Ποινικού Κώδικα περί βλασφημίας, σελ. 1042
  - ε) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σχετικά με τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης του φαινομένου της λαθροϋλοτομίας στα δάση της χώρας μας, σελ. 1045

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ Ι., σελ. 1033 - 1040
ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Χ., σελ. 1040 - 1046

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ Σ. , σελ. 1045, 1046
ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ Κ. , σελ. 1042, 1043, 1044
ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ Ι. , σελ. 1033, 1034
ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ Δ. , σελ. 1036, 1037, 1038
ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Χ. , σελ. 1033, 1034, 1043, 1044
ΜΟΥΤΣΙΝΑΣ Π. , σελ. 1034, 1035
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Ν. , σελ. 1039, 1041, 1042
ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Π. , σελ. 1042, 1043, 1044
ΤΖΑΜΤΖΗΣ Ι. , σελ. 1038, 1039, 1040, 1042
ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ Α. , σελ. 1035, 1036, 1037, 1038
ΧΑΪΚΑΛΗΣ Π. , σελ. 1038, 1039, 1040, 1041
ΨΥΡΡΑΣ Θ. , σελ. 1045

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΕ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΗ'

Δευτέρα 17 Σεπτεμβρίου 2012

Αθήνα, σήμερα στις 17 Σεπτεμβρίου 2012, ημέρα Δευτέρα και ώρα 18.03' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Δ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΙΩΑΝΝΗ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η πρώτη με αριθμό 233/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Γ' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Χανίων της Νέας Δημοκρατίας κ. Χρήστου Μαρκογιαννάκη προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σχετικά με το χρόνο διοίκησης για τους νοσηλευτές αξιωματικούς στα ναυτικά νοσοκομεία.

Κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο για δύο λεπτά, για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτησή σας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Πρόεδρε, κατά τεκμήριο σήμερα η μέση ελληνική οικογένεια, εξαιτίας της οικονομικής κρίσης που μαστίζει τη χώρα, αντιμετωπίζει τεράστια –κυρίως- οικονομικά προβλήματα. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται να επιχειρηματολογήσει κανείς για να πείσει γι' αυτό. Είτε μιλάμε για τα μέτρα που έχουν ληφθεί μέχρι σήμερα είτε για τα μέτρα που έρχονται θα πρέπει να δεχθούμε, επίσης, ότι το κύριο βάρος πέφτει στους ώμους των εργαζόμενων στο δημόσιο και στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό είναι αυταπόδεικτο.

Θα έπρεπε, λοιπόν, η πολιτεία, εκεί που δεν χρειάζεται να δώσει χρήματα, να κάνει ό,τι μπορεί, προκειμένου να αμβλύνει τις συνέπειες της κρίσης. Πράγματι, υπάρχουν περιπτώσεις που μπορεί να γίνει αυτό το πράγμα.

Αντ' αυτού, βλέπουμε σε ορισμένες περιπτώσεις να υπάρχουν ρυθμίσεις που αφορούν κατά κύριο λόγο την οικογένεια και που πλήττουν την οικογένεια, οι οποίες δεν προσφέρουν τίποτα ουσιαστικό και παραμένουν ενεργείς. Μία απ' αυτές τις ρυθμίσεις είναι και αυτή η οποία αναφέρεται στην επίκαιρη ερώτηση, κύριε Υπουργέ, την οποία έχω καταθέσει. Για να προαχθεί σε κάποιον βαθμό –στο βαθμό του αντιπλοίαρχου, αν δεν κάνω λάθος- κάποιος νοσηλευτής ή νοσηλεύτρια της Υγειονομικής Υπηρεσίας του Πολεμικού Ναυτικού, θα πρέπει σύμφωνα με την υπουργική απόφαση του ΥΕΘΑ 1258/2011, να κάνει τέσσερα χρόνια διοίκησης. Προσέξτε τώρα ποιο είναι το τραγικό. Το Ναυτικό Νοσοκομείο Κρήτης, που είναι το δεύτερο νοσοκομείο το οποίο υπάρχει στην Ελλάδα, δεν έχει τη δυνατότητα να δώσει αυτόν το χρόνο!

Νομίζω ότι μπορεί να καταλάβει ο καθένας τι σημαίνει για μία οικογένεια το 2012 μία μετακίνηση, όταν δεν μπορεί ο ένας σύζυγος να ακολουθήσει τον άλλο σύζυγο και μία διάσπαση της οι-

κογένειας για τέσσερα χρόνια. Νομίζω ότι επιβάλλεται η τροποποίηση ή η κατάργηση της εν λόγω απόφασης. Στη δευτερολογία μου θα επιχειρηματολογήσω ειδικότερα, αφού ακούσω τον κύριο Υπουργό, για ποιο λόγο πρέπει αυτό να γίνει άμεσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε πολύ. Ο Υφυπουργός Άμυνας κ. Καραμπέλας έχει το λόγο για τρία λεπτά.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευτές, η παρούσα πολιτική ηγεσία, αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων της στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, ενημερώθηκε για τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί μετά την υπογραφή της υπουργικής απόφασης 1258/2011, σχετικά με τους χρόνους διοίκησης στο Υγειονομικό Σώμα των Ενόπλων Δυνάμεων και ειδικότερα στον κλάδο των Αξιωματικών Υγειονομικού Νοσηλευτών του Πολεμικού Ναυτικού, που υπηρετούν στο Ναυτικό Νοσοκομείο της Κρήτης.

Πιο συγκεκριμένα, διαπιστώσαμε διαφοροποίηση μεταξύ των κλάδων σχετικά με το χρόνο διοίκησης, που ανέρχεται, όπως είπε ο κύριος Βουλευτής, στα τέσσερα χρόνια για νοσηλευτές του Πολεμικού Ναυτικού, ενώ για τους συναδέλφους τους στο Στρατό Ξηράς και στην Πολεμική Αεροπορία ο μέγιστος χρόνος της διοίκησης είναι στα δύο έτη.

Πέραν, όμως, αυτού, στο Πολεμικό Ναυτικό, οι αξιωματικοί νοσηλευτές πρέπει να υπηρετούν υποχρεωτικά αυτά τα τέσσερα χρόνια ανά βαθμό από το βαθμό του υποπλοίαρχου μέχρι και του αντιπλοίαρχου αποκλειστικά και μόνο στο Ναυτικό Νοσοκομείο της Αθήνας. Επίσης, δημιουργείται και ένα αίσθημα αδικίας στους εν λόγω αξιωματικούς, διότι ενώ οι λοιπές ειδικότητες του υγειονομικού στο Πολεμικό Ναυτικό, όπως γιατροί, φαρμακοποιοί, ψυχολόγοι, ασκούν χρόνο διοίκησης ενώ υπηρετούν στο Ναυτικό Νοσοκομείο Κρήτης, αυτοί εξαιρούνται.

Το όλο ζήτημα μελετάται σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Υγειονομικού των Επιτελείων, ώστε να τροποποιηθεί η υφιστάμενη υπουργική απόφαση ως προς τον αριθμό των ετών του χρόνου διοίκησης σε συνδυασμό με τα ναυτικά ή περιφερειακά στρατιωτικά νοσοκομεία, στα οποία θα απαιτείται να υπηρετήσουν οι συγκεκριμένοι αξιωματικοί.

Σας διαβεβαιώνω ότι στη συγκεκριμένη τροποποίηση θα εξεταστούν διεξοδικά όλες οι παράμετροι, προκειμένου να παραχθεί το βέλτιστο αποτέλεσμα.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Θα αφορά το χρόνο ή και τη δυνατότητα να προέρχεται από τα περιφερειακά...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Και τα δύο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ορίστε, κύριε Μαργαριαννάκη, έχετε το λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ (Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριε Υπουργέ, χαίρομαι ειλικρινά, διότι βλέπω ότι η παρούσα πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας με ανοιχτά αυτιά ακούει την κοινωνία, η οποία εκφράζεται διά των Βουλευτών. Εγώ θα σας διευκολύνω επιχειρηματολογώντας για δύο λεπτά υπέρ των απόψεων που μελετώνται σήμερα στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Η μόνη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών με το Ναυτικό Νοσοκομείο της Κρήτης είναι ότι έχει ΜΕΘ. Ενώ το Ναυτικό Νοσοκομείο της Κρήτης δεν έχει ΜΕΘ, έχει τον κατάλληλο εξοπλισμό, αλλά ελλείπει προσωπικού δεν λειτουργεί η ΜΕΘ. Όμως, καλύπτει τις Ένοπλες Δυνάμεις στην Κρήτη και κατά κύριο λόγο στα νησιά στο νοτιοανατολικό Αιγαίο. Δεύτερον, καλύπτει την Πυροσβεστική Υπηρεσία. Καλύπτει την ΕΛΑΣ με τις οικογένειες. Καλύπτει τη βάση διευκόλυνσης, την αμερικανική βάση στα Χανιά. Καλύπτει όλα τα πλοία τα οποία έρχονται στο λιμάνι της Σούδας και καλύπτει και το ΝΑΤΟ, το οποίο σε πολλές περιπτώσεις έχει αναλάβει τον εκσυγχρονισμό του νοσοκομείου. Σήμερα δε, σχετικά με τη θέρμανση, κ.λπ., γίνονται κάποιες κινήσεις με χρήματα του ΝΑΤΟ.

Δεύτερον, όπως είπατε και εσείς, οι υπηρετούντες αξιωματικοί γιατροί, φαρμακοποιοί, κτηνίατροι, οδοντίατροι, παίρνουν χρόνο διοίκησης στο Ναυτικό Νοσοκομείο της Κρήτης και δεν παίρνουν χρόνο διοίκησης οι νοσηλευτές. Δηλαδή, αυτός που θα γίνει αρχηγός των υγειονομικών υπηρεσιών, ο στρατηγός, έχει πάρει χρόνο διοίκησης στο Νοσοκομείο της Κρήτης και δεν παίρνει ο νοσηλεύτης ο οποίος δεν θα γίνει στρατηγός. Στο Ναυτικό Νοσοκομείο Πειραιώς, το οποίο είναι παράρτημα του Ναυτικού Νοσοκομείου Αθηνών –πλην όμως, προσέξτε, έχει μόνο εξωτερικά ιατρεία και έχει και την ΑΝΥΕ, δεν έχει ιατρικές υπηρεσίες- δίνεται χρόνος διοίκησης. Καταλαβαίνετε ότι εδώ αρχίζει πλέον το πράγμα και γίνεται περίεργο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Αντιπροέδρου)

Θα ήθελα να τελειώσω λέγοντας το εξής. Η υπουργική απόφαση 1258/2011 εξαιρεί της υποχρέωσης για χρόνο διοίκησης όσους νοσηλευτές ή νοσηλεύτριες έχουν εξέλθει της σχολής από το '91 και πίσω. Έτσι παρατηρείται το εξής περίεργο: Οι νοσηλευτές και νοσηλεύτριες τριετούς θητείας που βγαίνουν ανθυπασιπιστές να μη χρειάζονται χρόνο διοίκησης. Αντίθετα για τους τετραετούς φοίτησης, που είναι οι μετά το '91, να χρειάζεται χρόνος διοίκησης.

Και ένα τελευταίο, θα με συγχωρήσετε, αλλά πρέπει να το πω, διότι έχω συζητήσει με ανθρώπους που αφορά η ρύθμιση 1258/2011. Υπάρχουν κάποιες υπόνοιες ότι ίσως αυτός ο οποίος συνέταξε και υπέγραψε τη συγκεκριμένη υπουργική απόφαση να μη στόχευε πραγματικά στην αναβάθμιση των αξιωματικών νοσηλευτών, όσον αφορά τις δυνατότητες που έχουν, αλλά στην περιγραφή της μοριοδοτούμενης μετακίνησης-μετάθεσης. Δηλαδή, κατ' αυτόν τον τρόπο κάποιοι κύριοι δεν μετακινούνται, ενώ άλλοι οι οποίοι έχουν υπηρετήσει το Ναυτικό Νοσοκομείο Αθηνών δεκαεπτά και δεκαοκτώ χρόνια και μόλις πριν από δύο χρόνια έφυγαν από εκεί και έχουν πάει στο Ναυτικό Νοσοκομείο Κρήτης, είναι υποχρεωμένοι να γυρίσουν πίσω.

Είναι αδικίες κατάφωρες, που εγώ πιστεύω ότι η παρούσα πολιτική ηγεσία –και χαίρομαι που το άκουσα προηγουμένως από τον κύριο Υπουργό- δεν θα τις δεχτεί, δεν θα τις ανεχτεί και θα προχωρήσει άμεσα στην τροποποίηση της απόφασης.

Όμως, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να σας θέσω το τελευταίο ζήτημα. Ήδη έχουν υπογραφεί αποφάσεις μετάθεσης νοσηλευτών από το Ναυτικό Νοσοκομείο Κρήτης. Εν αναμονή της τελικής ρύθμισης, η οποία θα υπάρξει από το Υπουργείο, τι θα γίνουν αυτοί οι άνθρωποι; Θα μετακινήθουν στο Ναυτικό Νοσοκομείο Αθηνών ή θα ανασταλεί η μετάθεσή τους μέχρις ότου ρυθμιστεί το ζήτημα από το Υπουργείο;

Πιστεύω ότι είναι ένα ερώτημα καίριο, στο οποίο πρέπει να ακουστεί και η απάντησή τώρα, για να ηρεμήσουν οι άνθρωποι, διότι αντιλαμβάνεστε ότι υπάρχουν οικογένειες σήμερα με παιδιά. Οι σύζυγοι δεν μπορούν να ακολουθήσουν τις συζύγους γυ-

ναίκες νοσηλεύτριες και θα διασπαστεί η οικογένεια με ό,τι συνεπάγεται αυτό για το 2012 και με την κρίση που μαστίζει την κοινωνία μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ (Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας): Όπως ανέφερα, κύριε Πρόεδρε και κύριοι Βουλευτές, στην πρωτολογία μου, το πρόβλημα αυτό είναι υπαρκτό και είμαστε αποφασισμένοι να το λύσουμε. Να προχωρήσω και λίγο παραπέρα. Το όλο σύστημα του χρόνου διοίκησης του υγειονομικού, θα εξεταστεί από την αρχή.

Το συγκεκριμένο ζήτημα έχει δημιουργηθεί από το γεγονός ότι το Ναυτικό Νοσοκομείο Κρήτης έχει χαρακτηριστεί σαν στρατιωτικό νοσοκομείο δευτεροβάθμιας υγειονομικής περιθαλψής. Ενδεχόμενα το θέμα αυτό να πρέπει να συζητηθεί ίσως και με το Υπουργείο Υγείας.

Αναφορικά τώρα με τις συγκεκριμένες μεταθέσεις, κατόπιν συνεννόησης με το Επιτελείο Ναυτικού, δεν βλέπουμε τη δυνατότητα αναστολής τώρα. Πρόκειται στην ουσία για έξι συγκεκριμένους αξιωματικούς οι οποίοι μετατίθενται από το Νοσοκομείο της Κρήτης και δεν το βλέπουμε δυνατόν να ακυρωθούν. Θα βρούμε τη βέλτιστη λύση με ανθρωποκεντρικά χαρακτηριστικά, να εξυπηρετούνται οι οικογένειες των συναδέλφων, που στις παρούσες συνθήκες ίσως δοκιμάζονται περισσότερο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε κι εμείς, κύριε Υπουργέ.

Προχωρούμε στην έκτη με αριθμό 241/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Μαγνησίας της Δημοκρατικής Αριστείας κ. Παρίση Μουτσινά προς τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με τη διεύρυνση της ψαλίδας στις τιμές μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή.

Ο κ. Παρίσης Μουτσινάς έχει το λόγο για δύο λεπτά να αναπτύξει την επίκαιρη ερώτησή του.

ΠΑΡΙΣΗΣ ΜΟΥΤΣΙΝΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, το πρόβλημα είναι γνωστό πια και επιζητεί άμεσα τη λύση του. Οι υψηλές τιμές που είναι αναγκασμένοι να πληρώνουν οι καταναλωτές στα βασικά ήδη διατροφής σε μία περίοδο μάλιστα άγριων μισθολογικών περικοπών και υψηλής ανεργίας, οφείλεται εκτός των άλλων και στις μεγάλες αποκλίσεις στις τιμές μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή.

Σύμφωνα με στοιχεία των ΠΑΣΕΓΕΣ, ΕΣΕΕ, Ινστιτούτου Έρευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών, οι καταναλωτές υποχρεώνονται να αγοράζουν σε υπερδιπλάσιες τιμές τα προϊόντα των αγροτών-παραγωγών στο ράφι, με τους μεσάζοντες να καρπώνονται τα κέρδη. Το άνοιγμα της ψαλίδας παραγωγού-καταναλωτή είχε μάλιστα υπολογιστεί από 170% έως 530%.

Δεν είναι τυχαίο ότι τις προηγούμενες μέρες δημοσιοποιήθηκαν, για μια ακόμα φορά, καταγγελίες για καρτέλ στα πορτοκάλια βαλέντσια. Η ύπαρξη καρτέλ μεταξύ των σημαντικότερων εταιρειών προμήθειας και διανομής αγροτικών προϊόντων άλλωστε έχει πολλάκις καταγγελθεί μεταξύ άλλων και από την ΠΑΣΕΓΕΣ παραδείγματος χάριν στον τομέα των μεταποιημένων ροδάκινων, των κοτόπουλων κ.λπ..

Επειδή, η ήδη άσχημη κατάσταση για τους Έλληνες καταναλωτές και παραγωγούς αναμένεται να επιβαρυνθεί στους επόμενους μήνες και εξαιτίας διεθνών παραγόντων, καθώς το G20 κάνει λόγο για ενδεχόμενη επισιτιστική κρίση, λόγω της δραματικής αύξησης στις τιμές των τροφίμων διεθνώς εξαιτίας των καιρικών συνθηκών σε ΗΠΑ και Μαύρη Θάλασσα, ερωτάμε τον κύριο Υπουργό:

Θα ενεργήσει άμεσα ώστε να μειωθεί η ψαλίδα των τιμών άμεσα στον παραγωγό και τον καταναλωτή; Τι προτίθεται να πράξει για τον αποτελεσματικό έλεγχο των καρτέλ στα αγροτικά προϊόντα;

Έχουμε γνώση ότι το θέμα αφορά περισσότερα Υπουργεία. Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι συναρμόδιο Υπουργείο, αλλά είναι από τα Υπουργεία από τα οποία πρέπει να έχουμε ιδιαίτερη ευαισθησία και απαίτηση.

Δεύτερον, σε ποιο σημείο βρίσκεται η σύσταση και λειτουργία του Ενιαίου Μητρώου Εμπόρων Αγροτικών Προϊόντων με το

v.3955/2011 Εφοδίων και Εισροών και γιατί καθυστερεί η δημιουργία δημοπρατηρίων, όπως συμπεριλαμβάνεται μέσα στο νόμο περί αγροτικών συνεταιριστικών οργανώσεων, το v.4015/2011, που αναμένεται να εξορθολογήσουν τις διαδικασίες διάθεσης των προϊόντων και να προστατέψουν τον παραγωγό και κατ' επέκταση τον καταναλωτή;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Αθανάσιος Τσαυτάρης έχει το λόγο για τρία λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ευχαριστώ τον κύριο Βουλευτή για την ερώτησή του, γιατί μας δίνει την ευκαιρία να αναφέρουμε τις προσπάθειες που κάνουμε γι' αυτό το τόσο σημαντικό θέμα.

Όπως αντιλαμβάνεστε, οι προσπάθειες αυτές αφορούν συνεργασία μεταξύ και του δικού μας Υπουργείου, αλλά και του Υπουργείου για το εμπόριο δηλαδή του Υπουργείου Ανάπτυξης, γιατί πάρα πολλά θέματα από αυτά άπτονται της οργάνωσης της αγοράς.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης για παράδειγμα, έχει ήδη αξιοποιήσει τις δυνατότητες που προσφέρει το παρατηρητήριο τιμών. Επίσης, μέσα σ' αυτό το παρατηρητήριο, πέραν των λιπασμάτων και άλλων αγροτικών εισροών, φέτος ζητήσαμε να μπει και η παρακολούθηση των ζωοτροφών ένεκα των ιδιαίτερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε αυτήν την περίοδο, όπως η αναμόρφωση των λαϊκών αγορών που επίσης ανήκει στο Υπουργείο Ανάπτυξης.

Θέλω όμως να πω ορισμένα θέματα που άπτονται των δικών μας ενεργειών, γιατί κυρίως σ' εμάς απευθύνετε τα συγκεκριμένα ερωτήματα και ζητάτε για τις δικές μας ενέργειες.

Πηγαίνοντας ένα βήμα πιο κάτω από τις λαϊκές αγορές, σας λέω την προσπάθεια που κάνουμε να οργανώσουμε -και ήδη ξεκινούν δυο τέτοιες αγορές αγροτών- τα γνωστά farmers market, όπου οι γεωργοί της περιφέρειας και οι γεωργοί όμορων περιφερειών, ύστερα από συμφωνία, μπορούν να διαθέτουν κάθε Σάββατο απ' ευθείας τα προϊόντα τους από το γεωργό στον καταναλωτή. Θα έλεγα ότι είναι μια θεσμοθέτηση του κινήματος της πατάτας. Ακριβώς αυτό προσπαθούν να πετύχουν, από κάτω προς τα πάνω, με μια προσπάθεια, οι ίδιοι οι αγρότες, ανταμώνοντας το καταναλωτικό κίνημα και τους καταναλωτές.

Επίσης, να σας πω ότι επειδή πιστεύουμε ότι αυτή η αύξηση των τιμών, ακόμα και με τον τρόπο που περιγράφετε, θα επηρεάσει σημαντικά ορισμένους από τους συνανθρώπους μας στην οικονομική συγκυρία που βιώνει σήμερα ο τόπος μας, ειδικά γι' αυτό το γκρουπ των συνανθρώπων μας, που είναι γύρω στις οκτακόσιες χιλιάδες οικογένειες, ζητήσαμε από τον άξονα της επισιτιστικής βοήθειας και πήραμε 20 εκατομμύρια ευρώ για πέντε βασικά προϊόντα του τόπου μας. Θα αρχίσει μάλιστα η ανακίνωση ίσως και από αύριο για το πρώτο εξ αυτών, γιατί ολοκληρώθηκαν οι σχετικές διεργασίες. Θα δώσουμε δηλαδή, ρύζι αξίας 4 εκατομμυρίων και κάτι ευρώ από αύριο-μεθαύριο. Αν είχαν ολοκληρωθεί κάποια ασφαλιστικά μέτρα που έθεσε ένας εκ των διαγωνιζόμενων, τα οποία καθυστερούν ένεκα των εξελίξεων στα δικαστήρια, θα είχαμε τελειώσει και το μακαρόνι. Το ίδιο ισχύει και για το λάδι, το τυρί φέτα και τη γραβιέρα. Επομένως, θα προσπαθήσουμε να βοηθήσουμε οκτακόσιες χιλιάδες περίπου οικονομικά αδύνατες οικογένειες, να έχουν δωρεάν αυτό το προϊόν και όχι αυτό το υπερτιμημένο που περιγράψατε.

Σε ό,τι αφορά στα δημοπρατήρια προσπαθούμε να αξιοποιήσουμε υπάρχουσες υποδομές, χωρίς να γίνεται πολύ μεγαλύτερη σπατάλη χρημάτων. Για παράδειγμα, υπάρχει μια σημαντική υποδομή στην περιοχή της κεντρικής Μακεδονίας, ιδιαίτερα στη Βέροια πάνω στον άξονα της Εγνατίας. Εκεί υπάρχουν κάποιες εγκαταστάσεις τις οποίες για πρώτη φορά αξιοποιούμε σε συνεργασία με τους ντόπιους φορείς, τα επιμελητήρια, έτσι ώστε να οργανώσουμε για πρώτη φορά ένα τέτοιο καλό δημοπρατήριο. Προσπαθούμε να αποκτήσουμε εμπειρία, παράλληλα με τη μελέτη που έχουμε αναθέσει στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών το οποίο περιμένουμε να μας την παραδώσει εντός των επόμενων δυο μηνών. Δυστυχώς, έφυγε ο επιστημονικός υπεύθυνος

του έργου γιατί εξελέγη καθηγητής στο εξωτερικό και έπρεπε να γίνει αντικατάσταση και υπάρχει μια δίμηνη καθυστέρηση.

Θέλω να πιστεύω ότι θα μπορέσουμε σύντομα να λειτουργήσουμε αυτόν τον καινούργιο θεσμό που, όπως και εσείς επισημαίνετε, μπορεί να βοηθήσει για ακόμα χαμηλότερες τιμές ανάμεσα στο γεωργό και τον καταναλωτή.

Τέλος, εις ό,τι αφορά το κομμάτι του ενιαίου μητρώου για τους εμπόρους αγροτικών προϊόντων, όπως σωστά επισημαίνετε, έγινε η νομοθεσία. Στην πράξη όμως εμφανίστηκαν δυο-τρεις δυσλειτουργίες. Προσπαθούμε κατ' αρχάς να ικανοποιήσουμε το αίτημά τους και δώσαμε παράταση δυο-τριών μηνών μέχρι το τέλος του έτους. Ταυτόχρονα προσπαθούμε να το αντιμετωπίσουμε με νομοθετική ρύθμιση με δυο μικρές τροπολογίες, γιατί είδαμε ότι έχει δημιουργηθεί μεγάλη δυσκολία.

Θέλω να πιστεύω ότι με ένα από τα πρώτα νομοσχέδια θα λυθεί αυτό το πρόβλημα της νομοθετικής ρύθμισης που ζητήθηκε και μέχρι το τέλος του έτους θα αρχίσει να λειτουργεί και αυτός ο θεσμός που όπως και εσείς είπατε θα βοηθήσει προς το σκοπό αυτό.

Υπάρχουν δυο ακόμα θεσμοί που ουσιαστικά και με τη νέα ΚΑΠ θα έχουν σχεδόν επιβληθεί. Είναι ο θεσμός της συμβολαιακής γεωργίας, όπου πλέον ο τελικός χρήστης από το ξεκίνημα θα είναι συμβολαιοποιημένος με κάποια τιμή σε ό,τι αφορά στην τιμή του παραγόμενου από τον πρωτογενή τομέα προϊόντος. Δεύτερος, είναι ο θεσμός των συνεργατικών σχηματισμών, αυτός που με την αγγλική ορολογία αναφερόμαστε σαν clusters. Αυτός βάζει μέσα όλη την παραγωγική διαδικασία και όλους τους κρίκους με συμβολαιοποιημένο τρόπο από τον πρωτογενή τομέα, από το σπόρο, μέχρι τον τελικό χρήστη και τον καταναλωτή. Θα ξέρουν a priori και προσυμφωνημένα πλέον ποια θα είναι η τιμή παραγωγής και ποια θα είναι η τιμή διάθεσης αυτού του προϊόντος στον τελικό χρήστη.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ο κ. Μουτσινάς έχει το λόγο.

ΠΑΡΙΣΗΣ ΜΟΥΤΣΙΝΑΣ: Κύριε Υπουργέ, σας άκουσα με προσοχή. Ξέρω -και σας γνωρίζω και από το παρελθόν- ότι έχετε γνώση του αντικείμενου και έχετε κάνει προσπάθειες παρ' όλο τη σύντομη θητεία σας.

Όσον αφορά τις προσπάθειες που γίνονται για το κόστος της τιμής του παραγωγού, πραγματικά ήταν θετικό ότι συμπεριλαμβάνονται στον έλεγχο του κόστους τα λιπάσματα και οι ζωοτροφές. Ωστόσο το κόστος του παραγωγού το τελευταίο δωδεκάμηνο έχει ανέβει 1,5% με 2% σε σταθερές τιμές και αυτό δημιουργεί πολλά προβλήματα γιατί ήδη οι παραγωγοί πουλούν φθινότερα.

Παραπλανητικά αναφέρεται από τα σούπερ μάρκετ ότι οι τιμές έχουν μειωθεί στα ράφια. Η αλήθεια είναι ότι υπάρχει η ελάχιστη μείωση σε ορισμένα προϊόντα και η πραγματικότητα είναι οδυνηρή, γιατί ακόμη υπάρχουν οι τεράστιες διαφορές στη ψαλίδα των τιμών. Πρέπει να γίνουν και άλλες προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή.

Επαινούμε την προσπάθεια για τις οκτακόσιες χιλιάδες οικογένειες που είναι σε ανημποριά σήμερα να αντιμετωπίσουν την κρίσιμη κατάσταση. Αυτό, βέβαια, είναι προσωρινό φαινόμενο αλλά εμείς πρέπει να προχωρήσουμε πιο βαθιά και να χτυπήσουμε τη ρίζα του προβλήματος που έχει σχέση με παθογένειες του παρελθόντος που εξακολουθούν και σήμερα να πλήττουν την ελληνική γεωργία. Αναφέρομαι στα εικονικά τιμολόγια, στον τρόπο με τον οποίο γίνεται η αύξηση των τιμών με μακροχρόνια αποθήκευση προϊόντων και εμφάνιση μιας τεχνητής έλλειψης όπως έγινε στις πατάτες πρόσφατα, στη δημοπρασία που σήμερα γίνεται με παράνομο τρόπο, με κλειστές προσφορές κ.λπ., στη στρεβλή λειτουργία της αγοράς των οπωροκηπευτικών. Όλα αυτά είναι διαρθρωτικά προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν. Υπάρχουν και άλλα τόσα προβλήματα αλλά δεν έχω το χρόνο σήμερα να τα αναλύσω.

Κάποια στιγμή να θέσουμε τα ζητήματα σε άλλη βάση και σε μια κοινή επιτροπή με το Υπουργείο Ανάπτυξης να συζητήσουμε όλα αυτά τα προβλήματα και να αναλάβουμε κοινές πρωτοβουλίες.

Ξέρετε ότι έχει γίνει ένα όργιο με τα καρτέλ των δημητριακών τώρα τελευταία. Οι αγρότες πούλησαν πολύ φθηνά τα προϊόντα τους. Εδώ να αναφερθώ και στην αδυναμία των συνεταιριστικών οργανώσεων να αντιμετωπίσουν αυτό το χρόνιο πρόβλημα. Μοναδική εξαίρεση ενδεχομένως σε όλη την Ελλάδα αποτελεί ο συνεταιρισμός του Βόλου που κατάφερε να πάρει το σιτάρι και το κριθάρι σε καλές τιμές για τους παραγωγούς. Έδωσε και επιπλέον 4 λεπτά από την πώληση. Επίσης πούλησε τα προϊόντα αυτά στους κτηνοτρόφους με τιμές χαμηλότερες απ' αυτές του εμπορίου.

Καταλαβαίνετε ότι οι συνεταιρισμοί μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο. Και εδώ επίσης μεγάλο ρόλο παίζουν και τα δημοπρατήρια, στα οποία μπορούμε να κάνουμε θαύματα. Είναι καλή η πρωτοβουλία να ξεκινήσουμε ένα δημοπρατήριο, να δούμε πώς λειτουργεί, να δούμε τις αδυναμίες μας. Στην Ευρώπη, τα δημοπρατήρια παίζουν σημαντικό ρόλο στην εξυγίανση τέτοιων καταστάσεων. Στο Βέλγιο, τα δημοπρατήρια των οπωροκηπευτικών λειτουργούν θαυμάσια και ελέγχονται οι τιμές. Στην Ολλανδία, τα δημοπρατήρια των ανθοκομικών προϊόντων βοηθούν στην εξυγίανση της αγοράς.

Πρέπει, λοιπόν, και εμείς -στον καπιταλισμό ζούμε, δεν μιλάμε για ένα άλλο σύστημα- να πάρουμε πρωτοβουλίες για να αντιμετωπίσουμε αυτά τα χρόνια προβλήματα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ και πάλι, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Μουταϊνά, έχετε δίκιο. Θα μου επιτρέψετε μόνο να πω τρία πράγματα.

Σε ό,τι αφορά το κόστος, ακριβώς αυτοί οι λόγοι που περιγράψατε ήταν εκείνοι που μας ανάγκασαν μέσα στο καλοκαίρι να προσπαθήσουμε και να δώσουμε την εξισωτική αποζημίωση.

Η εξισωτική αποζημίωση δίνεται το καλοκαίρι μόνο και μόνο για να προλάβουν αυτοί που θέλουν να αγοράσουν τα προϊόντα του πρωτογενούς τομέα, -τα συγκομιζόμενα προϊόντα δηλαδή σιτάρι, κριθάρι και τώρα το καλαμπόκι- σε τιμές που ήταν εκείνη τη στιγμή. Γιατί ξέρουμε, πως όσο προχωράει ο καιρός τόσο περισσότερο θα ανεβαίνουν οι τιμές ιδιαίτερα με τις εξελίξεις που είχαμε.

Σε αντίθεση με ό,τι διαδίδεται, παρά πολλοί γεωργοί δεν πούλησαν τα σιτάρια τους, γιατί ήξεραν ότι με τις αυξήσεις των τιμών διεθνώς, θα έπαιρναν κάποια καλύτερη τιμή λίγο αργότερα. Αυτό ήταν άλλωστε και ένα από τα κύρια παράπονα των πτηνοτρόφων μας, που παρά την εξισωτική αποζημίωση, δεν έβρισκαν να αγοράσουν πτηνοτροφή, ακριβώς γιατί αρκετοί γεωργοί κρατούσαν την παραγωγή τους περιμένοντας κάτι καλύτερο.

Το ίδιο ήθελα να πω πέραν της εξισωτικής και για την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης πετρελαιοειδών που είναι άλλη μια μεγάλη επιβάρυνση σ' ό,τι αφορά το κόστος των εισροών, γιατί έχει να κάνει με το κόστος της ενέργειας στη γεωργία μας.

Ένας από τους λόγους που επίσης επιστρέφουμε αυτές τις μέρες το ποσό αυτό είναι ότι χρειάστηκε να υπάρξει μια μικρή καθυστέρηση. Η αρχική ΚΥΑ προέβλεπε μήπως καταφέρουμε να δώσουμε το σύνολο του ποσού, δηλαδή των 160 εκατομμυρίων ευρώ. Δυστυχώς, βρέθηκαν μόνο τα πρώτα 80 εκατομμύρια και σε λίγες μέρες θα δώσουμε τα άλλα 80 εκατομμύρια. Έτσι χρειάστηκε να τροποποιηθεί, γι' αυτό και υπάρχει αυτή η μικρή καθυστέρηση. Αυτός είναι ο λόγος γιατί στις μέρες μας βγαίνουν και τα μεγάλα μηχανήματα να συγκομίσουν τώρα τα καλαμπόκια, οι μεγάλες κομπίνες, τα τεύτλα, τα βαμβάκια σε λίγο, κ.ο.κ..

Σ' ό,τι αφορά την ΕΑΣ του Βόλου της Μαγνησίας, μας είναι γνωστή η προσπάθειά τους και μάλιστα με τους συνεργάτες μας, τους έχουμε καλέσει να δούμε πώς το κατάφεραν αυτοί, πόσο έγκαιρα πρέπει να γίνει αυτό το πράγμα, έτσι ώστε να μην υπάρχει κανένας ενδιάμεσος.

Επειδή, μάλιστα σε λίγο θα κληθώ να απαντήσω σε μια επίκαιρη ερώτηση που αφορά τη Χίο, να σας πω ότι και σ' εκείνη την περίπτωση προσπάθησα να δοκιμάσουμε ένα τέτοιο μοντέλο -και θα σας εξηγήσω τι πετύχαμε- αν και κατά πόσο μια ΕΑΣ που παράγει ζωοτροφές, μπορεί να έρθει σ' απευθείας επικοι-

ωνία με μια άλλη ΕΑΣ, προκειμένου να πάει από συνεταιριστική οργάνωση σε συνεταιριστική οργάνωση μια μεγάλη ποσότητα καρπών, ας το πούμε το κίνημα της πατάτας σ' ένα άλλο πιο ψηλό επίπεδο.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν, όπως και εσείς επισημαίνετε και το Υπουργείο Ανάπτυξης. Ήταν η Επιτροπή Ανταγωνισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης, που κατάφερε να μαζέψει αυτά τα στοιχεία και να μας βοηθήσει να δούμε το πρόβλημα στη βάση του.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Ο Βουλευτής Ξάνθης, κ. Αλέξανδρος Κοντός, ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό για επείγουσα προσωπική υπόθεση. Εγκρίνει η Βουλή;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Η δεύτερη με αριθμό 237/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Ζακύνθου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς - Ενωτικού Κοινωνικού Μετώπου κ. Σταύρου Κοντονή προς τους Υπουργούς Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων από τις πυρκαγιές της Ζακύνθου δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του πρώτου από τους αναφερόμενους Υπουργούς και διαγράφεται.

Η τρίτη με αριθμό 210/10-9-2012 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β' Αθηνών του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ανδρέα Λοβέρδου προς τους Υπουργούς Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σχετικά με την ανάγκη μείωσης των τιμών του φυσικού αερίου δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του Υπουργού και διαγράφεται.

Η τέταρτη με αριθμό 227/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Επικρατείας των Ανεξάρτητων Ελλήνων κ. Τέρενς - Σπένσερ - Νικολάου Κουίκ προς τον Υφυπουργό στον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σχετικά με τη διάθεση στη ανώνυμη εταιρεία «ΛΑΓΗΕ Α.Ε.» μέρους του ανταποδοτικού τέλους που προορίζεται για την ΕΡΤ Α.Ε. δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης και διαγράφεται.

Η πέμπτη με αριθμό 245/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή Β' Αθήνας της Χρυσής Αυγής κ. Ηλία Παναγιώταρου προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με τα φυσικά πρόσωπα που είναι κάτοχοι ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου και εντάχτηκαν στο PSI+ δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του Υπουργού και διαγράφεται.

Συνεχίζουμε με την έβδομη με αριθμό 248/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλαιού Β' Πειραιώς του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Διαμάντη Μανωλάκου προς τους Υπουργούς Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εσωτερικών, σχετικά με την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκάλεσε η πυρκαγιά στη Χίο.

Κυρία Μανωλάκου, έχετε το λόγο για δύο λεπτά για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτησή σας.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ένας μήνας, ακριβώς, έχει περάσει από μια πολύ μεγάλη φωτιά, ουσιαστικά εμπρησμό, που χτύπησε όχι μόνο το νησί, αλλά και την οικονομία του νησιού. Τα συμφέροντα, όμως, φαίνεται ότι είναι πολλά. Και το λέω αυτό, γιατί απέναντι στον εμπρησμό δεν έχουμε πάρει απάντηση. Ξέρετε, υπάρχουν κάτι γελοιογραφίες που κυκλοφορούν στα site και εκεί που είναι τα καμένα, ποτίζουν κάτι ανεμογεννήτριες.

Η ζημία είναι ανυπολόγιστη και την ξέρετε. Αυτό που, κυρίως, χαρακτηρίζει τη Χίο είναι τα μαστιχόδεντρα, τα οποία έχουν και μια ιδιαιτερότητα: Χρειάζονται δέκα, δεκαπέντε χρόνια για να μπουν στην παραγωγική διαδικασία και να αφήσουν εισόδημα. Κι αναφερόμαστε σε μια καλλιέργεια που γίνεται αποκλειστικά στη Χίο.

Οι συνέπειες είναι βαριές και τραγικές σε αγρότες, κτηνοτρόφους, μελισσοκόμους, στο περιβάλλον, στον τουρισμό. Βεβαίως,

έχουμε παντελή έλλειψη αναγκαίων υποδομών για την πρόληψη πυρκαγιών και την έγκαιρη καταστολή τους.

Εμείς, κύριε Υπουργέ, τι ζητάμε; Η Χίος είναι ένα νησί παραμεθόριο. Η άμυνα του νησιού είναι οι ίδιοι οι κάτοικοί του. Για να μείνουν, όμως, οι κάτοικοι του νησιού πρέπει να έχουν εισόδημα. Με αυτήν την έννοια, ζητάμε άμεσα μέτρα. Το λέω και το τονίζω αυτό. Ζητάμε άμεσα μέτρα. Έχει περάσει ένας μήνας κι άμεσα μέτρα δεν έχουν δει οι κάτοικοι. Η περιοχή πρέπει να κηρυχθεί «πυρόπληκτη».

Και το λέω αυτό, γιατί βλέπω ότι κάθεται δίπλα σας ο Πρόεδρος του ΕΛΓΑ όπου με δική του συμβολή και γνώση, μια περιοχή πάνω από πεντακόσια στρέμματα καμμένης γης κηρύσσεται πυρόπληκτη. Άρα, η περιοχή τα κριτήρια τα έχει. Και το λέω αυτό σαν απάντηση σε ορισμένους που ισχυρίζονται ότι δεν μπορεί να είναι πυρόπληκτη, γιατί δεν είχαμε νεκρό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Οι πλημμύρες, όμως, όχι μόνο θα προκαλέσουν κι άλλες καταστροφές, αλλά και νεκρούς ακόμα. Εμείς δεν το θέλουμε αυτό και δεν το ευχόμαστε. Θέλουμε άμεσα –εδώ και τώρα– μέτρα. Το κυριότερο, όμως, θέλουμε φράγματα πρόχειρα μέχρι να φτιαχτούν μονιμότερα. Κανονικά, αυτήν την ώρα που μιλάμε, έπρεπε ήδη να έχουν φτιαχτεί. Σας το λέω αυτό, γιατί σημερινή Χιώτικη Εφημερίδα έχει τίτλο: «Μια βροχή θα μας ξυπνήσει». Έτσι γράφει. Άρα, δεν έχει φτιαχτεί τίποτε.

Επίσης, πρέπει να κηρυχθούν αναδασωτές οι καμένες εκτάσεις και να απαγορευθούν fast track επιχειρήσεις. Και το λέω αυτό για να μην αλλάξει χρήση η γη, αλλά και για να προστατευθεί η ανασύσταση ανάπτυξης της μαστιχοκαλλιέργειας με ουσιαστική κρατική ενίσχυση, αλλά και με άμεση καταβολή αποζημίωσης των πληγέντων στο 100% των ζημιών, κτηνοτρόφων και με ζωτροφές, αλλά και να δοθεί γενναία έκτακτη οικονομική ενίσχυση για την κάλυψη άμεσων επειγουσών αναγκών, ιδιαίτερα των μαστιχοπαραγωγών, εργαζομένων στον τουρισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Κυρία συνάδελφε, ολοκληρώστε σας παρακαλώ.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Ακόμη να βοηθήσετε για την απαλλαγή από την φορολογία του 2011 για τους πυρόπληκτους.

Ευχαριστώ πολύ για την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε κι εμείς.

Το λόγο έχει ο Υπουργός κ. Τσαυτάρης για τρία λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ, κ. Μανωλάκου, για την ερώτησή σας.

Είχαμε, περίπου δυο βδομάδες πριν, την ευκαιρία να συζητήσουμε για το σχετικό θέμα και να σας πω όλες τις ενέργειες που κάναμε μέχρι εκείνη τη στιγμή για το συγκεκριμένο πρόβλημα. Χαίρομαι, όμως, που επανέρχεστε, γιατί τώρα θα μας δοθεί η ευκαιρία να πούμε τι έγινε έκτοτε στο διάστημα μιας, δυο βδομάδων που πέρασαν από την προηγούμενη συζήτησή μας.

Όπως γνωρίζετε, είχαμε αρκετές φυσικές καταστροφές, κυρίως πυρκαγιές, στη χώρα μας αρχίζοντας από τη μεγάλη πυρκαγιά της Κρήτης, αργότερα της Ζακύνθου, την πυρκαγιά της Χαλκιδικής, της Χίου κ.λπ.. Κι ενώ δεν προλάβαμε να ολοκληρώσουμε με τις πυρκαγιές, μας ήρθαν οι βροχές, οι πλημμύρες και τα χαλάζια.

Πρέπει να σας πω, όμως, ότι όπως είχαμε πει και τότε, επειδή το ζωικό κεφάλαιο είτε είναι αιγοπρόβατα είτε είναι μελισσοκομικό κεφάλαιο αποζημιώνεται από τον ΕΛΓΑ, είχε δοθεί προτεραιότητα να γίνει η αποτίμηση της συγκεκριμένης ζημιάς πρώτα και στη συνέχεια να ακολουθεί πάντοτε το φυτικό κεφάλαιο, προκειμένου να διαμορφωθεί το Πρόγραμμα ΠΣΕΑ. Διότι αυτό θα πληρωθεί από εθνικούς πόρους, μετά, όμως, από την έγκριση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να σιγουρευτούν κι αυτοί ότι δεν πρόκειται περί πλαγίων επιδοτήσεων.

Έτσι, λοιπόν, ξεκίνησε για όλες τις περιπτώσεις η διεργασία. Όπως ίσως, γνωρίζετε, την προηγούμενη βδομάδα τελειώσαμε, πληρώνοντας ενάμιση εκατομμύριο ευρώ για το ζωικό κεφάλαιο του Ηρακλείου και άλλο εκατομμύριο ευρώ για το ζωικό κεφάλαιο των Χανίων, σε ό,τι αφορά τις πυρκαγιές και τις ζημιές

αυτού του πράγματος. Το ίδιο έγινε σε όλους.

Είς ό,τι αφορά το φυτικό κεφάλαιο, έχει ολοκληρωθεί το πρόγραμμα ΠΣΕΑ για το σύνολο, το οποίο και έχω στη διάθεσή μου. Αυτό θα υποβληθεί και μόλις έρθει η έγκριση, θα αρχίσει η αποζημίωση και του φυτικού κεφαλαίου.

Είς ό,τι αφορά τη Χίο, ειδικά από το σημείο που είχαμε μείνει την προηγούμενη φορά θέλω να πω ότι μας είχαν ζητηθεί δύο πράγματα: Το πρώτο αφορά τους μελισσοκόμους. Χάσαμε αρκετό μελισσοκομικό κεφάλαιο στη Χίο. Είχαμε αρκετούς μελισσοκόμους εκεί που δεν ήταν ασφαλισμένοι στον ΕΛΓΑ και χρειάστηκε –θυμηθείτε την επερώτηση και των Ανεξάρτητων Ελλήνων– να ξαναοίξουμε τη δήλωση του ΟΣΔΕ, προκειμένου και αυτοί οι άνθρωποι να ασφαλιστούν, για να μπορέσουν να πληρωθούν οι αποζημιώσεις.

Με αυτήν την ευκαιρία, θέλω να κάνω έκκληση προς τους γεωργούς, τους παραγωγούς και τους κτηνοτρόφους, να ασφαλίζουν έγκαιρα την παραγωγή τους, γιατί μπορεί να μην υποψιάζεται κανείς ότι μπορεί να τον βρει μία τέτοια φυσική καταστροφή, να, όμως, που έρχεται μία φυσική καταστροφή και θα χρειαστεί αυτή η βοήθεια.

Το δεύτερο αφορά τα μαστιχοδέντρα. Στην τελευταία μας συζήτηση, επειδή υπήρχαν αρκετοί μαστιχοπαραγωγοί, οι οποίοι δεν ήταν κατά κύριο επάγγελμα γεωργοί και μάλιστα η πλειοψηφία των μαστιχοπαραγωγών ανήκαν σ' αυτήν την κατηγορία, μας ζητήθηκε να τους βοηθήσουμε και στο πρόγραμμα ΠΣΕΑ, όπως θα δείτε, γίνεται ειδική μνεία, για να δοθεί άδεια και σε αυτούς τους ανθρώπους. Μάλιστα, στο οικονομικό πρόγραμμα προβλέπεται να αποζημιωθούν και αυτοί, που δεν ήταν κατ' επάγγελμα και δεν προβλεπόταν μία τέτοια είδους διεργασία.

Θέλω, επίσης, να σας πω εις ό,τι αφορά την επισιτιστική βοήθεια για το ζωικό κεφάλαιο και ιδιαίτερα για τους μελισσοκόμους, που τέθηκε στο τέλος της προηγούμενης συζήτησής μας και δεσμεύτηκα να κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν και για τα δύο θέματα που έθεσαν οι κύριοι Βουλευτές και σεσείς, για να βοηθήσουμε τους μελισσοκόμους ως προς την τροφή, στείλαμε πριν από μία εβδομάδα σαράντα τόνους ζάχαρης δωρεάν από την Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, ακριβώς για αυτόν τον σκοπό, προκειμένου να έχουν άμεση τροφή αυτού του είδους τα κοπάδια.

Τέλος, όπως είπα, απαντώντας και στην προηγούμενη επερώτηση, κάνουμε μεγάλη προσπάθεια ανάμεσα σε ομάδες ή συνεταιρισμούς που παράγουν ζωτροφές, ώστε να στείλουμε άμεσα στην ΕΑΣ της Χίου ζωτροφή για τα κοπάδια τους.

Επίσης, θέλω να πω ότι έχουν κάνει αντίστοιχες προσπάθειες και το Υπουργείο Ανταγωνιστικότητας να δώσει χρήματα, προκειμένου να διορθωθούν τα δίκτυα που έπαθαν ζημιά και το Υπουργείο Εσωτερικών, που έδωσε άμεσα κάποια βοήθεια. Πρέπει δε να σας θυμίσω, όπως είχα πει και την άλλη φορά, ότι είναι οι φορείς της περιοχής που απούνται να κηρυχτεί μία περιοχή ως πυρόπληκτη και η αίτηση αυτή κατευθύνεται προς το Υπουργείο Εσωτερικών. Εμείς, εφόσον ζητηθεί η γνώμη μας, θα γνωμοδοτήσουμε θετικά. Κάτι τέτοιο, όμως, μέχρι στιγμής δεν έχει γίνει.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα το δελτίο αναφορών και ερωτήσεων της Τρίτης 18 Σεπτεμβρίου 2012.

A. ΑΝΑΦΟΡΕΣ-ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Πρώτου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 756/9-8-2012 ερώτηση του Βουλευτή Νομού Λαρίσης της Νέας Δημοκρατίας κ. Χρήστου Κέλλα προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την παροχή υπηρεσιών υγείας από πανεπιστημιακούς ιατρούς του ΕΣΥ σε ιδιωτικές κλινικές και θεραπευτήρια.

2. Η με αριθμό 473/27-7-2012 ερώτηση του Βουλευτή Νομού Κυκλάδων του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Ενωτικού Κοινωνικού Μετώπου κ. Νικολάου Συρμαλένιου προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν το Νοσοκομείο-Κέντρο Υγείας Νάξου.

3. Η με αριθμό 484/30-7-2012 ερώτηση του Βουλευτή Ηρακλείου του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Βασιλείου Κεγκέρογλου προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλι-

σης και Πρόνοιας, σχετικά με το νέο πρόγραμμα «Φροντίδα κατ' οίκον» που υλοποιούν οι δημοτικές επιχειρήσεις των δήμων.

4. Η με αριθμό 490/30-7-2012 ερώτηση της Βουλευτού Νομού Κοζάνης των Ανεξάρτητων Ελλήνων κ. Ραχήλ Μακρή προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την πρόσληψη επικουρικών γιατρών στο Μποδοσάκειο Γενικό Νοσοκομείο Πτολεμαΐδας.

5. Η με αριθμό 793/13-8-2012 ερώτηση του Βουλευτή Επικρατείας της Χρυσής Αυγής κ. Χρήστου Παππά προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με το κόστος της λαθρομετανάστευσης για την οικονομία της χώρας.

6. Η με αριθμό 581/31-7-2012 ερώτηση του Βουλευτή Αττικής της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Βασιλείου Οικονόμου προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την ενίσχυση με ιατρικό προσωπικό του Κέντρου Υγείας Λαυρίου.

7. Η με αριθμό 252/19-7-2012 ερώτηση του Βουλευτή Νομού Λαρίσης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γεωργίου Λαμπρούλη προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν το Γενικό Νοσοκομείο Λαρίσας.

Β. ΑΝΑΦΟΡΕΣ-ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ Δεύτερου Κύκλου (Άρθρο 130 παράγραφος 5 του Κανονισμού της Βουλής)

1. Η με αριθμό 379/25-7-2012 ερώτηση της Βουλευτού Νομού Σάμου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς – Ενωτικού Κοινωνικού Μετώπου κ. Αγνής Καλογερή προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με την επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν το Νοσοκομείο Σάμου.

Το λόγο έχει η κ. Μανωλάκου, προκειμένου να δευτερολογήσει.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Κύριε Υπουργέ, δεν μας ικανοποιεί η απάντησή σας και θα σας εξηγήσω ακριβώς το γιατί.

Άμεσα, εδώ και τώρα, γενναία έκτακτη οικονομική ενίσχυση, γιατί έχασαν εισόδημα και πρέπει να επιβιώσουν, δεν υπάρχει.

Σε ό,τι αφορά αυτά που μας είπατε, θα σας πω ότι πράγματι πυρκαγιές είχαμε σε όλη τη χώρα και συμπτωματικά εκεί που υπάρχουν επιχειρηματικά συμφέροντα για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας εκεί μήθαι και φωτιές. Εγώ το θέτω τώρα και θα το ξανασηζητήσουμε στη Βουλή.

Ταυτόχρονα, η πυροσβεστική δύναμη είναι αποδυναμωμένη. Έχει τέσσερις χιλιάδες κενά. Δεν έχουν λάστιχα ούτε τα πυροσβεστικά. Και αυτό πρέπει να το συζητήσουμε εδώ. Δηλαδή, και τυχαίο γεγονός να ήταν η φωτιά, δεν θα μπορούσαν να το αντιμετωπίσουν, πολύ περισσότερο όταν είναι από πρόθεση.

Να έρθω, όμως, στα του Υπουργείου σας. Σε ό,τι αφορά τα ΠΣΕΑ χρειάζονται άμεσα εδώ και τώρα ενίσχυση.

Λέτε για τους μελισσοκόμους. Διαπιστώσατε ότι ήταν αρκετοί ανασφάλιστοι. Αν πάτε σε επίπεδο χώρας, θα δείτε αρκετούς ανασφάλιστους στον ΕΛΓΑ, γιατί σήμερα η αγροτιά δεν έχει ούτε την εισφορά της να πληρώσει. Ούτε στον ΕΛΓΑ ούτε στον ΟΓΑ. Είναι σε κατάσταση απελπισίας και υπάρχουν βαριές ευθύνες στην Κυβέρνηση γι' αυτό.

Σε ό,τι αφορά τους σαράντα τόνους, εγώ λέω, είναι θετικό ότι είναι δωρεά της Ελληνικής Βιομηχανίας Ζάχαρης. Και εδώ είναι ένα καμπανάκι να μην πουληθεί, να μην συρρικνωθεί και άλλο. Όμως, για πόσο χρόνο, πόσο διάστημα; Μεγάλες εκτάσεις κήκαν και τα μελίσσια χρειάζονται τροφή, όπως και τα ζώα. Και κήκαν, όχι μόνο δάση, αλλά και βοσκοτόπια και προκειμένου να προστατευτούν αναδασωτές εκτάσεις, βάζουμε ζώνες που ήταν για βοσκοτόπια. Έχει περάσει ένας μήνας. Εδώ οι βοσκοί μένουν νηστικοί για να κρατήσουν το ζωικό τους κεφάλαιο. Σε τέτοια απελπισία είναι οι άνθρωποι. Τα γνωρίζετε καλά. Η κτηνοτροφία καταρρέει και είναι μη αναστρέψιμη. Κραυγή βγάζω αυτή τη στιγμή και τη μεταφέρω από τους κτηνοτρόφους. Συσκέψεις και υποσχέσεις και λόγια μεγάλα γίνονται, έργα δεν βλέπουμε. Και απ' όσα κρίνονται μέχρι τώρα, δυστυχώς, λίγα, μέχρι ελάχιστα έχουν γίνει.

Εμείς απαντήσεις και διαβεβαιώσεις ότι θα βοηθηθεί το πυρόπληκτο νησί της Χίου ουσιαστικά δεν πήραμε. Δεν θα σταματήσουμε. Θα καλέσουμε και τον κόσμο να παλέψει και να διεκδικήσει. Τους τραπέζιτες τους ενισχύετε –τους προστατεύει η Κυβέρνηση- τους πυρόπληκτους όχι. Αν μη τι άλλο, όχι μόνο βάρβαρη είναι αυτή η πολιτική, είναι απάνθρωπη και είναι φτωχή

η λέξη να το χαρακτηρίσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο για να δευτερολογήσει.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Ευχαριστώ και πάλι, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να απαντήσω σε τρία θέματα. Κάποια πράγματα ήταν άμεσα, κ. Μανωλάκου. Το ότι πήγε η ζάχαρη, το ότι δόθηκαν τα χρήματα στους μαστιχοπαραγωγούς, το ότι υπάρχει ειδική δράση για τους μαστιχοπαραγωγούς της Χίου. Για να δείτε και τη σημασία που δίνει στο συγκεκριμένο προϊόν ο τόπος, πήραν μέσα στον Ιούνιο 21 εκατομμύρια ευρώ από κοινοτικές ενισχύσεις για τη μαστίχα.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Θα τα έπαιρναν και χωρίς τη φωτιά αυτά τα λεφτά, κύριε Υπουργέ. Μην τα επικαλείστε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Δεν θα τα έπαιρναν, όμως, αυτή τη χρονιά, αν δεν είχαμε φροντίσει να δοθούν και φέτος οι κοινοτικές επιδοτήσεις, επειδή θεωρήσαμε ότι είχε αρχίσει η συγκομιδή της μαστίχας, παρά το ότι δεν είχε ολοκληρωθεί και με τον τρόπο αυτό θα αποζημιωθούν και για τη φετινή τους σοδιά.

Σε ό,τι αφορά το χαρακτηρισμό ως αναδασωτέα, βάσει του νόμου όποια περιοχή καίγεται, ακαριαία κηρύσσεται αναδασωτέα.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Από το Σύνταγμα.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Δεν χρειάζεται να την ανακηρύξουμε κάθε φορά. Έτσι είναι ο νόμος και έτσι γίνεται.

Σε ό,τι αφορά τα αντιπλημμυρικά που θέσατε, είναι διαθέσιμα από το δικό μας Υπουργείο και το Υπουργείο Περιβάλλοντος για τρία έργα, 31.600.000 ευρώ για αντιπλημμυρική προστασία στο νησί και υλοποιούνται, προκειμένου να μην γίνουν καταστροφές ένεκα των πλημμυρών.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Για τα πρόχειρα μιλάμε.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΤΣΑΥΤΑΡΗΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων): Θα σας απαντήσω και γι' αυτό.

Σε ό,τι αφορά τα δασικά έργα, η ίδια η Δασική Υπηρεσία του νησιού, όπως μας δηλώνει εδώ: «Ένεκα της βραχώδους υψής – σας διαβάζω επί λέξει το χαρτί της Δασικής Υπηρεσίας- δεν υπάρχει κίνδυνος καταστροφής του εδάφους από πλημμύρες αυτήν τη στιγμή στο νησί, προκειμένου να γίνουν τα σχετικά φράγματα». Αν χρειαστεί, θα γίνουν. Τα χρήματα είναι εκεί. Δεν στερούνται των χρημάτων οι άνθρωποι, προκειμένου να κάνουν αυτή την προσπάθεια.

Μη νομίζετε ότι μας αφήνει αδιάφορος αυτός ο κίνδυνος, κ. Μανωλάκου. Αγωνιζόμαστε, ακούμε όμως και τις ντόπιες υπηρεσίες.

Τέλος, θέλω να σας επισημάνω ότι σε συνεννόηση με τους γειτονικούς δήμους και τα γειτονικά βοσκοτόπια, προσταθούν τα κατά οι άνθρωποι να πετύχουν, σε αυτούς που βοσκούσαν σε αυτό το βοσκοτόπι και δυστυχώς κήκε, να τους επιτραπεί πρόσκαιρα, μέχρις ότου λυθεί το πρόβλημα το πρόβλημα των βοσκοτόπων -γιατί δεν λύνεται σε μια ημέρα αυτό το ζήτημα, θα χρειαστεί να βραχεί, να αναβλαστήσει, να αναπτυχθεί για να του επιτραπεί η βόσκηση- να μεταφέρουν κάποια από αυτά τα κοπάδια σε γειτονικούς βοσκοτόπους άλλων περιοχών προκειμένου να ικανοποιηθούν. Παράλληλα, εμείς θα προσπαθούμε να δώσουμε τις ζωτροφές εις ό,τι αφορά τις συμπυκνωμένες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Σας ευχαριστούμε κι εμείς.

Η πρώτη με αριθμό 234/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιορδάνη Τζαμτζή προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας σχετικά με τις καθυστερήσεις στη συγκρότηση των επιτροπών του Κέντρου Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) και η τέταρτη με αριθμό 226/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή των Ανεξάρτητων Ελλήνων κ. Παύλου Χαϊκάλη επίσης προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, σχετικά με τις καθυστερήσεις στην έγκριση επιδόματος από το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ), αναφέρονται στο ίδιο θέμα και θα συζητηθούν ταυτόχρονα,

χωρίς να επηρεάζονται τα δικαιώματα των ομιλητών ως προς το χρόνο ομιλίας τους, με εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 4 του άρθρου 131 του Κανονισμού της Βουλής.

Πρώτα έχει το λόγο ο κ. Τζαμτζής για δύο λεπτά να αναπτύξει την ερώτησή του και μετά θα πάρει το λόγο ο κ. Χαϊκάλης.

Ορίστε, κύριε Τζαμτζή, έχετε το λόγο.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Με το ν. 3863/2010 δημιουργήθηκαν τα ΚΕΠΑ για να υπάρξει απόλυτη διαφάνεια στη διαδικασία πιστοποίησης της αναπηρίας, δημιουργήθηκαν δηλαδή τα Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας. Σε αντίθεση, όμως, από ό,τι ήθελε να πετύχει η συγκεκριμένη ρύθμιση, δημιουργήθηκαν πολύ μεγάλα προβλήματα, ιδιαίτερα με τους χρόνους σύγκλισης των επιτροπών. Ανάπηροι περιμένουν αυτήν τη στιγμή πέντε, επτά και δέκα μήνες να συγκληθεί η επιτροπή για να περάσουν από αυτήν. Αποτέλεσμα είναι, αφενός μεν ασθενείς που πρέπει να περάσουν για πρώτη φορά από την επιτροπή για να δικαιούνται συντάξεως, να περιμένουν πολλούς μήνες και αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης, εφόσον δεν μπορούν να εργαστούν.

Δεύτερον, για τους αναπήρους, που περιμένουν να περάσουν δεύτερη ή τρίτη φορά, διακόπτεται για πολλούς μήνες η συνταξιοδότησή τους, οπότε και αυτοί αντιμετωπίζουν πρόβλημα επιβίωσης.

Όλα αυτά τα προβλήματα και αυτές οι μεγάλες καθυστερήσεις έχουν σχέση με τον καθορισμό των επιτροπών από τα ΚΕΠΑ για την πιστοποίηση της αναπηρίας κι έχουν δημιουργήσει οξεία προβλήματα σε όλους αυτούς τους ασθενείς ή αναπήρους. Πρέπει να επιταχυνθεί όλη η διαδικασία, η υποβολή της αίτησης, ο καθορισμός της επιτροπής, η πιστοποίηση της αναπηρίας, ώστε να μην ταλαιπωρούνται οι συμπολίτες μας.

Είναι, λοιπόν, πολύ σημαντικό να γίνονται συχνότερα και πιο γρήγορα οι επιτροπές των ΚΕΠΑ, ώστε να πάψουν να περιμένουν οι ανάπηροι να περάσουν από επιτροπή πέντε, επτά και δέκα μήνες. Δεύτερον, οι ανάπηροι οι οποίοι αποδεδειγμένα έχουν μόνη αναπηρία, να μην καλούνται δεύτερη και τρίτη φορά να περάσουν ξανά από την επιτροπή.

Τέλος, θέλω να θέσω ένα θέμα, το οποίο κατ' ιδίαν το έχουμε συζητήσει δύο φορές. Υπάρχει η ανάγκη να δημιουργηθεί ΚΕΠΑ στα Γιαννιτσία της Πέλλας. Υπάρχουν οι προϋποθέσεις, υπάρχει η υποδομή, είναι ο μισός νομός πληθυσμιακά και πρέπει να δοθεί λύση σε αυτό το θέμα, για να πάψουν να ταλαιπωρούνται οι συμπολίτες μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Ο κ. Χαϊκάλης έχει το λόγο για δύο λεπτά.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΪΚΑΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, ειλικρινά δεν μπορώ να εκφραστώ σε μία τέτοια κατάσταση, γιατί πάντοτε σε αυτήν τη χώρα ξέραμε ότι δεν υπάρχουν λεφτά αλλά υπήρχε ανθρωπιά. Εδώ η Κυβέρνηση δείχνει ένα πρόσωπο τελειώς αντίθετο -θα έλεγα- σε αυτό που λέμε «κοιτάζω το συνάνθρωπό μου». Δεν υπάρχει κοινωνικό κράτος, είναι απών. Η κατάσταση με τα ΑΜΕΑ έχει φθάσει στο απροχώρητο. Υπάρχουν κατηγορίες αναπήρων, οι οποίοι αυτήν τη στιγμή περιμένουν, όπως είπε και ο συνάδελφος μέχρι και έντεκα μήνες απλήρωτοι. Υπάρχει τέτοια περίπτωση, όπου περιμένει πότε η πολιτεία θα ευοδωθεί να εγκρίνει το επίδομά του.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία ο αριθμός των εγκλωβισμένων στις λίστες αναμονής του ΚΕΠΑ ανέρχεται στις εξήντα χιλιάδες. Ειδικότερα αυτοί που έχουν ποσοστό αναπηρίας άνω του 80% προσπαθούν επί μήνες να αποδείξουν το αυτονόητο, ότι δεν μπορούν να γίνουν καλύτερα. Και όμως περνάνε από επιτροπές και εξετάζονται ξανά εξετάζονται, για να δουν πάλι το ίδιο αποτέλεσμα.

Αυτήν την αναληγσία δεν την καταλαβαίνω ειλικρινά. Και κόβεται επίσης ο μισθός τους ή μάλλον το επίδομά τους -γιατί μισθός δεν είναι- τη στιγμή που ένας συνοδός ενός χρήστη αναπηρικού αμαξιδίου, που έχει ανάγκη επί είκοσι τέσσερις ώρες να έχει φροντίδα, κοστίζει πάνω από 1.500 ευρώ ενώ το εξωιδρυματικό επίδομα είναι σήμερα στα 670 ευρώ. Και να θυμίσω το προνοιακό επίδομα για συμπλήρωση αυτού του μισθού, επιδό-

ματος, σύνταξης -πείτε το όπως θέλετε- που σε καμμία περίπτωση δεν αποτελεί εισόδημα αλλά ελάχιστη προσπάθεια ισοσκελισμού στο επιπλέον κόστος ζωής που του έχει φέρει η αναπηρία.

Επίσης, ο κίνδυνος που κρύβεται πίσω από τη μη καταβολή των επιδομάτων είναι τα άτομα με αναπηρία να κινδυνεύουν να οδηγηθούν στο νοσοκομείο λόγω επιδείνωσης της υγείας τους, κάτι που σημαίνει ότι θα καταβάλει το κράτος περισσότερα χρήματα για να καλύψει τα νοσήλια τους.

Ερχόμαστε και ρωτάμε: Τι προτίθεσθε να κάνετε για να μη διακόπτεται το επίδομα των ασφαλισμένων και γιατί δεν συνεχίζετε να πληρώνετε το επίδομα αυτό έως ότου εγκριθεί κάθε αίτημα; Και στο τέλος, αν αποδειχθεί ότι κάτι παράνομο έχει συμβεί, να του επιστρέφονται τα χρήματα και βέβαια να υπάρχει ο αντίστοιχος τρόπος τιμωρίας για κάθε έναν που πέφτει σε αυτήν την παγίδα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δραγασάκης): Ευχαριστούμε και εμείς.

Θα απαντήσει ο Υπουργός κ. Παναγιωτόπουλος, για έξι λεπτά στους δυο συναδέλφους.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας): Ευχαριστώ τους συναδέλφους για τις δύο ερωτήσεις που εστιάζονται στο ίδιο ζήτημα. Και μόνο το γεγονός ότι δύο συνάδελφοι του Κοινοβουλίου από διαφορετικές παρατάξεις διατυπώνουν στην ουσία το ίδιο ερώτημα, δείχνει πόσο αυτό απασχολεί τους πολίτες, με τι αγωνία απευθύνονται στους κοινοβουλευτικούς τους αντιπροσώπους προκειμένου διά του κοινοβουλευτικού ελέγχου να έλθει αυτό υπ' όψιν του αρμοδίου Υπουργού.

Είναι ευκαρία να συζητήσουμε μέσα από αυτό το ερώτημα για το θεσμό των ΚΕΠΑ που είναι ένας σχετικά νεοσύστατος θεσμός. Ισχύει από το 2010. Οπωσδήποτε, θεωρώ εγώ και η ηγεσία του Υπουργείου, ότι συνιστά ένα θετικό μεταρρυθμιστικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση στο πλαίσιο της συνολικής προσπάθειας εξορθολογισμού και εξυγίανσης του προνοιακού συστήματος της χώρας. Αναμφισβήτητο, πρέπει να στηριχθεί απ' όλους, πρέπει να στηριχθεί από τις πολιτικές δυνάμεις, πρέπει να στηριχθεί από την κοινωνία, πρέπει να στηριχθεί από την ίδια την κοινότητα των ανθρώνων με αναπηρία. Αυτές άλλωστε είναι και οι προτάσεις της ομοσπονδίας τους, της ΕΣΑΜΕΑ.

Αυτήν τη στιγμή τα ΚΕΠΑ συνιστούν το μοναδικό αξιόπιστο εργαλείο πιστοποίησης και επομένως καταγραφής κάθε μορφής αναπηρίας και το σύστημα που έχει θεσπισθεί είναι ενιαίο σε λειτουργία και κανόνες, αντικειμενικό ως προς την κρίση των υγειονομικών επιτροπών, με προβλήματα οπωσδήποτε και καθυστερήσεις. Οι καθυστερήσεις είναι το βασικό πρόβλημα. Μην ξεχνάμε άλλωστε ότι πρόκειται για σχετικά νέο θεσμό. Είναι όμως ως θεσμός διαφανής και ελεγχόμενος μέσα από το Ηλεκτρονικό Μητρώο.

Δυο λόγια για τη λειτουργία, μια και έχουμε το χρόνο. Σήμερα λειτουργούν εξήντα ένα σημεία ΚΕΠΑ πανελλαδικώς. Δεν λειτουργούν στα Γιαννιτσία, κύριε συνάδελφε. Αν χρειαστεί, θα το δούμε και αυτό. Όπως θα εξηγήσω παρακάτω, έχει να κάνει με τη στελέχωση από ιατρικό προσωπικό. Προσπαθούμε να βρούμε αρκετούς γιατρούς ώστε να διεκπεραιώσουν και τους χιλιάδες ελέγχους που βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Αν το σύστημα ενισχυθεί και με επιπλέον γιατρούς, τότε μπορούμε να δούμε και τη σύσταση καινούργιων ΚΕΠΑ σε περιοχές όπου υπάρχει το πρόβλημα.

Όπως σας είπα, οι υγειονομικές επιτροπές αναπηρίας στελεχώνονται από Ειδικό Σώμα Ιατρών οι οποίοι υποβάλλονται σε ειδική εκπαίδευση για να διεκπεραιώσουν το έργο τους στο πλαίσιο της ανωτέρω επιτροπής. Υπάρχουν δύο στάδια. Το πρώτο είναι το στάδιο του ιατρικού προελέγχου, δηλαδή οι ενδιαφερόμενοι καταθέτουν τις αιτήσεις τους και τα συνημμένα απαιτούμενα ιατρικά δικαιολογητικά και στη συνέχεια ορίζονται οι υγειονομικές επιτροπές ανά ειδικότητα και καθορίζεται η ημερομηνία εξέτασης των αιτούντων. Αυτός είναι ο προϊατρικός έλεγχος. Διεκπεραιώνεται -και αυτό είναι ένα πρόβλημα που πρέπει να δούμε- όχι μόνο από το διοικητικό προσωπικό του ΙΚΑ

αλλά και από γιατρούς.

Στόχος μας είναι αυτό το στάδιο του ελέγχου να διεκπεραιώνεται μόνο από διοικητικούς υπαλλήλους. «Τους έχει το ΙΚΑ;» θα μου πείτε. Αυτήν τη στιγμή όχι. Εξετάζουμε ακόμα και το ενδεχόμενο μετάταξης στελεχών, υπαλλήλων από άλλες υπηρεσίες, όπως για παράδειγμα τον ΟΑΕΔ, ο οποίος ξέρετε ότι έχει συγχωνεύσει στη δομή του την Εργατική Εστία και την Εργατική Κατοικία και επομένως έχει αυτήν τη στιγμή το υπαλληλικό προσωπικό που ενδεχομένως θα μπορούσε να στραφεί προς αυτήν την κατεύθυνση. Για ποιο λόγο; Για να αποσυμφορηθούν αυτήν τη στιγμή οι γιατροί του συστήματος και να αφιερωθούν μόνο στις ιατρικές εξετάσεις. Είναι και αυτό μια σκέψη που αυτήν τη στιγμή εξετάζουμε.

Γίνεται μεγάλη προσπάθεια όμως για να συγκροτείται όλο και μεγαλύτερος αριθμός υγειονομικών επιτροπών. Κακά τα ψέματα, ο μόνος τρόπος να λύσεις το πρόβλημα είναι να συνεδριάζουν συχνότερα αυτές οι επιτροπές, παρά το γεγονός ότι έχουμε και ελλείψεις σε συγκεκριμένες ειδικότητες γιατρών για να καλύψουν συγκεκριμένα περιστατικά, όπως ας πούμε νευρολόγους ή ψυχιάτρους ή καρδιολόγους. Αυτήν τη στιγμή περίπου συνεδριάζουν περί τις οκτακάσιες επιτροπές το μήνα. Κάθε επιτροπή εξετάζει γύρω στα δεκαπέντε περιστατικά ανά συνεδρίαση. Ο στόχος, όπως το θέτει το ΙΚΑ, το αρμόδιο ελεγκτικό όργανο, το όργανο που έχει ενσωματώσει τα ΚΕΠΑ στη δομή λειτουργίας του, είναι να τριπλασιαστεί ο αριθμός να πάνε περίπου στις δύο χιλιάδες συνεδριάσεις επιτροπών το μήνα. Είναι στόχος αρκετά φιλόδοξος, νομίζω όμως ότι, αν υπάρξουν κάποιες προϋποθέσεις, μπορούμε να τον πιάσουμε. Εάν πάμε στο τρίμηνο που ήδη διανύουμε –Σεπτέμβρη, Οκτώβρη, Νοέμβρη- και τριπλασιάσουμε τους ρυθμούς, τότε θα μπορέσει το 50% περίπου των εκκρεμών υποθέσεων, δηλαδή γύρω στις τριάντα χιλιάδες από τις εξήντα που σωστά λέτε ότι εκκρεμούν, να διεκπεραιωθεί. Έτσι το σύστημα θα έχει αποσυμφορηθεί. Αυτό, όπως σας είπα, είναι ο στόχος που θέτει το ίδιο το ΙΚΑ. Γι' αυτό το λόγο προχωρεί περαιτέρω σε διαδικασίες ένταξης στο Ειδικό Σώμα και Γιατρών του ΕΣΥ και γιατρών των λοιπών φορέων κοινωνικής ασφάλισης. Ακόμα μελετά και την ενσωμάτωση ιδιωτών ιατρών στο σύστημα, έτσι ώστε να γίνουν περισσότεροι έλεγχοι και να αποσυμφορηθεί το σύστημα. Ήδη τον επόμενο μήνα έχει προγραμματιστεί να λειτουργήσει μεγαλύτερος αριθμός υγειονομικών επιτροπών. Οπωσδήποτε έτσι ο χρόνος αναμονής της εξέτασης θα μειωθεί σημαντικά.

Αυτήν τη στιγμή μας απασχολεί και μας να βελτιώσουμε τη λειτουργικότητα των ΚΕΠΑ και τίποτε άλλο. Όπως σας είπα, ο εξορθολογισμός του συστήματος περνάει μόνο μέσα απ' αυτό. Χρειάζεται κάποια πίστωση χρόνου, αλλά βέβαια έχουμε μάθει να λειτουργούμε χωρίς να υπάρχει χρόνος. Υπάρχουν σοβαρά περιθώρια βελτίωσης της λειτουργίας τους και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι παρουσιάζονται σοβαρές καθυστερήσεις, αλλά και ότι μπορούν να λειτουργήσουν πολύ καλύτερα.

Πριν κωδικοποιήσω στη δευτερολογία μου τα μέτρα όπως τα εξήγησα, θα ήθελα να πω κάτι το οποίο τέθηκε από τους συναδέλφους και είναι πολύ σημαντικό, όσον αφορά δηλαδή την εφάπαξ κρίση περιπτώσεων βαριάς αναπηρίας: Έχετε δίκιο. Έτσι θα έπρεπε να γίνει για να αποφευχθεί η ταλαιπωρία ανθρώπων οι οποίοι πραγματικά έχουν τεράστια ανάγκη να αποφύγουν την ταλαιπωρία συνεχών επανεξετάσεων μέσα από τα ΚΕΠΑ. Αλλά να ξέρετε ότι στην κείμενη νομοθεσία υπάρχει αυτή η πρόβλεψη. Έχουμε δώσει σχετικές οδηγίες με έγγραφό μας, δια των οποίων να μπορούν οι γιατροί του Ειδικού Σώματος Ελεγκτών να αποφαίνονται κατά την επιστημονική τους κρίση για την επ' αόριστον διάρκεια μιας αναπηρίας, εφόσον διαπιστώνουν ότι είναι μόνιμη και μη αναστρέψιμη και να το κάνουν μια φορά. Έχουν τη δυνατότητα, λοιπόν, οι ελεγκτές γιατροί να το κάνουν. Το γιατί δεν το κάνουν, όπως σας είπα, είναι και θέμα επιστημονικής κρίσης. Δεν θέλω να τους πω εγώ -εξάλλου δεν είμαι και γιατρός- πώς να κάνουν τη δουλειά τους, θεωρώ όμως ότι, αφού υπάρχει η σχετική πρόνοια στο νόμο, μπορούν να το κάνουν και προς αυτήν την κατεύθυνση τους έχουμε συμβουλέψει.

Στη δευτερολογία μου θα πω δυο - τρία σημεία ακόμα που νομίζω ότι εξυπηρετούν το θέμα της βελτίωσης της λειτουργικότητας

του συστήματος.

Ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ**)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Το λόγο έχει ο κ. Τζαμτζής για τρία λεπτά.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ: Κύριε Υπουργέ, σας άκουσα με μεγάλη προσοχή. Πράγματι είναι νέος θεσμός τα ΚΕΠΑ. Υπάρχει το θέμα της διαφάνειας και σίγουρα αντιμετωπίζεται με τον καθορισμό των επιτροπών, όμως πρέπει να δουλέψει το σύστημα πολύ πιο γρήγορα. Οι ρυθμοί με τους οποίους δουλεύει σήμερα είναι τρομακτικά αργοί. Τα νούμερα είναι πραγματικά. Είναι περπτώσεις συμπολιτών μας, ασθενών που θέλουν να περάσουν από επιτροπές ή αναπήρων οι οποίοι θα περάσουν δεύτερη ή τρίτη φορά και εκεί διαπιστώνουμε ότι περιμένουν από το Φεβρουάριο του 2012 ή από τον Ιανουάριο του 2012. Καταλαβαίνετε ότι έχουν ξεπεράσει τους οκτώ, εννιά και δέκα μήνες.

Αυτό το οποίο έχω ακούσει -και δεν ξέρω κατά πόσο ισχύει- είναι ότι γιατροί δεν αποδέχονται να μπουν στις επιτροπές γιατί θεωρούν ότι η αποζημίωση που θα πάρουν είναι χαμηλή. Δεν μπαίνω στη λογική του όρκου του Ιπποκράτη που έχουν δώσει, αλλά στη λογική ότι θα πρέπει οι επιτροπές αυτές να συμπληρωθούν και με ιδιώτες γιατρούς αν δεν φτάνουν οι γιατροί που είναι στο δημόσιο τομέα.

Ο στόχος μας θα πρέπει να είναι ένας, να εξυπηρετηθούν οι συμπολίτες μας που έχουν αναπηρία και σε καμία περίπτωση να μη μένουν χωρίς να παίρνουν τη σύνταξή τους για κάποιο χρονικό διάστημα. Είναι ανάπηροι άνθρωποι που δεν μπορούν να δουλέψουν και δεν έχουν άλλους πόρους, κύριε Υπουργέ. Δεν σκέφτονται αν ο γιατρός είναι του ΕΣΥ ή αν είναι ιδιώτης.

Πρέπει λοιπόν, να δοθεί λύση για αυτούς τους ανάπηρους, να περάσουν άμεσα από την επιτροπή, να πιστοποιηθεί η αναπηρία τους για να συνεχίσουν να παίρνουν τη σύνταξή τους.

Από και και πέρα, ανάφερα και πριν -και ειλικρινά χαίρομαι που το θέσατε- το θέμα των μονίμων αναπήρων. Πρέπει να ξεκαθαριστεί αυτό το θέμα και ίσως πρέπει να στείλτε και κάποιες εγκυκλίους ως Υπουργείο. Αν ένας γιατρός δεν καταλαβαίνει ότι εγώ έχω ακρωτηριασμένο πόδι, ότι δεν πρόκειται να αποκτήσω ξανά πόδι, αυτό θα πρέπει να γίνει κατανοητό. Δεν πρέπει να εξαρτάται απλά από το γιατρό. Ας του δώσετε μια εγκύκλιο σαν Υπουργείο που να ξεκαθαρίζει αυτό το θέμα, ώστε να μην ταλαιπωρούνται οι συμπολίτες μας.

Τρίτο και τελευταίο θέμα. Αν ζητούμε το ΚΕΠΑ των Γιαννισών, κύριε Υπουργέ, είναι γιατί απ' ενός μεν έχει τις προϋποθέσεις και απ' ετέρου θα εξυπηρετήσει το μισό πληθυσμό, δηλαδή πάνω από ογδόντα χιλιάδες συμπολίτες. Βεβαίως, θα αποσυμφορήσει την κατάσταση του ΚΕΠΑ Έδεσσας, στο οποίο αυτήν τη στιγμή περιμένουν πάνω από δύο χιλιάδες άνθρωποι για να περάσουν από επιτροπή. Είναι έκκληση, είναι φωνή διαμαρτυρίας από όλο το νομό να προχωρήσετε στη δημιουργία του ΚΕΠΑ Γιαννισών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Το λόγο έχει ο κ. Χαϊκάλης για τρία λεπτά.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΪΚΑΛΗΣ: Κύριε Υπουργέ, φτιάξατε δύο οργανισμούς, το ΚΕΠΑ και τον ΕΟΠΥΥ που δεν έχουν καθόλου οργανωτική βάση. Ειδικά για τον ΕΟΠΥΥ, που είναι υπεύθυνος και για αυτήν την κατάσταση, με τον Ιδρυτικό νόμο 4051/12 το ποσοστό επιδότησής του μειώθηκε στο 4% από 6%, χάνοντας έτσι πεντακάσιες χιλιάδες μέσα σε χρόνο ντε τε.

Δεν μου απαντήσατε όμως στην ουσιαστική ερώτηση, γιατί πρέπει πριν περάσουν από εξετάσεις αυτοί οι άνθρωποι να κόβεται το επίδομα ή η σύνταξή τους; Δεν το καταλαβαίνω. Γιατί δεν πρέπει να συνεχίζουν να παίρνουν αυτήν την επιδότηση, αυτό το βοήθημα, αυτά τα ψίχουλα πραγματικά και τους αναγκάζετε να ταλαιπωρούν και τις οικογένειές τους και να ταλαιπωρούνται και οι ίδιοι κάθε φορά που περνούν εξετάσεις, συν το γεγονός ότι πρέπει να πληρώσουν και τις εξετάσεις κάθε φορά, γιατί κάθε οργανισμός δεν δέχεται να είναι τετράμηνης ή πεντάμηνης, αλλά πρέπει να είναι οπωσδήποτε τρίμηνης.

Ουσιαστικά δεν μιλάμε μόνο για την ιατρική κάλυψη. Την Τρίτη 4-9-2012 επισκέφθηκα προσωπικά, με κλιμάκιο του τομέα Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας των Ανεξάρτητων Ελ-

λήνων, τα κεντρικά γραφεία. Κάναμε δηλαδή μία έφοδο στα κεντρικά, στην οδό Αγίου Κωνσταντίνου.

Δυστυχώς η εικόνα είναι αποκαρδιωτική. Σε ένα γραφείο είδαμε μια υπάλληλο. Στο συγκεκριμένο γραφείο, για του λόγου το αληθές – όπως είπε ο Τζαμπζής- είδαμε άνθρωπο από την Έδεσσα να περιμένει για να ρωτήσει πότε θα περάσει επιτροπή, γιατί κανένας δεν του είχε πει πότε θα περάσει!

Δεν υπάρχουν λεφτά, δεν υπάρχουν γιατροί, δεν υπάρχει σύστημα, δεν υπάρχει και τώρα με τα κομπούτερ κάποιος τρόπος ώστε να ενημερωθούν οι άνθρωποι και να μην ταλαιπωρούνται να έρχονται από τη Λάρισα, την Πάτρα, την Έδεσσα αλλά να ξέρουν πότε θα περάσουν από επιτροπή; Ούτε αυτό υπήρχε.

Μια ταμπέλα –την οποία φωτογραφήσαμε- έγραφε ότι υπάρχουν τρεις τηλεφωνήτριες, τρεις γραμμές τηλεφωνίας. Ανεβήκαμε πάνω και είδαμε μια τηλεφωνήτρια που εξυπηρετούσε μόνη της τρεις γραμμές. Έμεινε μόνη της, ενώ παλιά ήταν τρεις υπάλληλοι. Οι υπάλληλοι αυτοί ήταν από ιδιωτική εταιρεία, η οποία εταιρεία απέλυσε τις άλλες δύο και έχει μείνει μόνη της.

Πήγαμε στη διευθύντρια στελέχωσης ιατρικού προσωπικού και μας εξήγησε ότι χρειάζονται ακόμη άλλοι οκτακόσιοι γιατροί, για να φτάσουμε στο σημείο οι ασθενείς να περνάνε τις εξετάσεις ανά τρίμηνο. Αυτή θα είναι η καλύτερη η οποία θα γίνει με τους οκτακόσιους γιατρούς. Όταν ρωτήσαμε το πού θα βρείτε τα χρήματα, μας είπαν από τον ΕΟΠΥΥ. Ο ΕΟΠΥΥ πηγαίνει από το κακό στο χειρότερο. Δεν το συζητάμε. Προχθές στην Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων μας είπε ο κ. Λυκουρέντζος ότι από το 1 δισεκατομμύριο που ήταν, είναι ήδη 1,5 δισεκατομμύριο μέσα. Οπότε;

Γιατί τους κόβετε τη ροή των χρημάτων; Γιατί ταλαιπωρείται όλος αυτός ο κόσμος; Είπατε για τους γιατρούς. Μα οι γιατροί είναι αυτοί που πρέπει να πουν το ποιος έχει το πρόβλημα, να μην εξεταστούν πάλι οι ασθενείς, όταν κάποιος έχει απινιδωτή και βηματοδότη -και αυτό από μόνο του συνιστά 80% αναπηρία- ή έχει κομμένο πόδι, όπως σωστά ανέφερε ο συνάδελφος, και ξαφνικά του λένε «ξαναπέρινα». Και θα θά γίνει; Θα κολλήσει το πόδι;

Είναι μια κατάσταση η οποία ουσιαστικά έχει ξεφύγει από τον έλεγχο και νομίζω ότι ταλαιπωρείται κόσμος συν το ψυχολογικό μέρος που υπάρχει, ειδικά με τη σκλήρυνση κατά πλάκας, που τους κάνουν εξετάσεις οι γιατροί και προκειμένου να αποδείξουν ότι έχει σημειωθεί καλύτερη, ταλαιπωρούν τους ασθενείς. Νομίζω ότι ειδικά όσον αφορά τον οικονομικό τομέα, το θέμα θα πρέπει να το δείτε με περισσότερη συμπάθεια.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, κ. Νικόλαος Παναγιωτόπουλος, για έξι λεπτά.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας): Κατ' αρχάς να ευχαριστήσω τους συναδέλφους για τις σημαντικές και ουσιαστικές επισημάνσεις τους. Συμφωνούμε ότι το σύστημα παρουσιάζει πλημμέλειες ως προς τη λειτουργία του. Επίσης όμως θα ήθελα να δεχθείτε κι εσείς ότι πραγματικά καταβάλλεται μια μεγάλη προσπάθεια να λειτουργήσει καλύτερα.

Είπατε για τον ΕΟΠΥΥ. Δεν φέρνω αντίρρηση σε αυτό. Καταλαβαίνετε βέβαια και εσείς ότι όλη αυτή η συζήτηση πρέπει να συμπεριλάβει και τις δομές του Υπουργείου Υγείας. Δεν μπορούμε να συζητήσουμε το ζήτημα του εξορθολογισμού του συστήματος λειτουργίας και τη βελτίωση λειτουργίας των ΚΕΠΑ, αν δεν περάσουμε και από το Υπουργείο Υγείας, γιατί απλούστατα το Υπουργείο Υγείας θα μιλήσει με τους γιατρούς. Πρέπει να βάλει πλάτη και ο ιατρικός κλάδος.

Τέθηκε ένα θέμα αμοιβών. Έχετε δίκιο, κύριε συνάδελφε, αλλά εγώ σας ρωτώ, ποιος γιατρός και εκτός συστήματος ΕΟΠΥΥ ή ΙΚΑ θα άφηγε το ιατρείο του όπου θα μπορούσε να παίρνει 50 ευρώλάκια ανά επίσκεψη, για να πάει να κάνει έλεγχο παραδείγματος χάριν, σε μια επιτροπή των ΚΕΠΑ, που η αμοιβή είναι τουλάχιστον κατά το ήμισυ μικρότερη; Θα πρέπει να το κάνει -λέω εγώ- αντιλαμβανόμενος το ρόλο που έχει αναλάβει ως γιατρός και συναισθανόμενος του λειτουργήματος το οποίο επιτελεί, διότι ο γιατρός δεν είναι μόνο ο επαγγελματίας, ο οποίος απο-

κομίζει εισόδημα, ο ιατρικός κλάδος είναι αυτός ο κλάδος που βλέπει τους πάσχοντες συνανθρώπους μας. Μπορεί να ακούγεται θεωρητικό ή ρομαντικό, αλλά η ουσία του θέματος είναι αυτή, να καταλάβουν οι γιατροί ότι αυτήν τη στιγμή θα πρέπει να στηρίξουν το σύστημα. Μόνο έτσι, όταν δηλαδή συναισθανθούν την αποστολή τους -αν θέλετε- και δεχθούν να στελεχώσουν τις επιτροπές και επομένως να τονωθεί ο αριθμός των συνεδριάσεων, θα πάμε σε μια ουσιαστική αποσυμφόρηση του συστήματος.

Σας είπα ότι εκδώσαμε μια οδηγία –θα τη δώσουμε με μορφή εγκυκλίου- για να δουν το θέμα της άπαξ, μιας φοράς, εξέτασης των περιπτώσεων βαριάς αναπηρίας, ώστε να μην έρχονται και ξαναέρχονται άνθρωποι οι οποίοι ούτως ή άλλως δεν είναι σε θέση να υποστούν την παραμικρή ταλαιπωρία. Αυτό νομίζω ότι είναι επιβεβλημένο και πρέπει να γίνει και να περιμένετε και τις σχετικές ανακοινώσεις εντός της εβδομάδας, διότι πρέπει να βρεθούμε και με τον αρμόδιο Αναπληρωτή Υπουργό Υγείας γι' αυτά τα θέματα και νομίζω ότι θα γίνει εντός της εβδομάδας.

Θα ήθελα τούτη την ώρα, για να καταλάβουμε όλοι πόσο σημαντικός είναι αυτός ο θεσμός και τι ρόλο έχει να επιτελέσει στον εξορθολογισμό του συστήματος, να σας διαβάσω το δελτίο Τύπου του ΙΚΑ –σημερινό, Δευτέρα 17 Σεπτεμβρίου- σχετικά με τα αποτελέσματα επανελέγχου επιδοματούχων τυφλότητας πρόνοιας στη Ζάκυνθο, μια από τις περιοχές η οποία είναι υπό έρευνα αυτήν τη στιγμή.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΪΚΑΛΗΣ: Και συνεχίζει.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας): Ο έλεγχος έλαβε χώρα από 11-9-12 μέχρι 13-9-12 μέσα από τις δομές του ΚΕΠΑ. Το σύνολο των κληθέντων προς επανέλεγχο ήταν τριακόσιοι ογδόντα οκτώ. Δεν προσήλθαν εκατόν σαράντα έξι, εξετάστηκαν διακόσιοι είκοσι ένας και αναβλήθηκαν οι εξετάσεις είκοσι ενός.

Τα αποτελέσματα είναι τα εξής: Τυφλοί εφ' όρου ζωής: τριάντα τέσσερις –ποσοστό 17,65%- τυφλοί για ένα έτος: πέντε, όχι τυφλοί: εκατόν ογδόντα δύο. Αυτά καταγράφηκαν σε μία περιόχη για την οποία υπήρχαν, εν πάση περιπτώσει, κάποιες ενδείξεις ότι ο μέσος όρος των επιδομάτων...

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ: Να πάει στον εισαγγελέα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας): Θα πάει στον εισαγγελέα, αλλά πρέπει πρώτα να ολοκληρωθούν οι έλεγχοι, κύριε συνάδελφε, και να δούμε και ποιος εξέδωσε τις αποφάσεις, οι οποίες έχουν να κάνουν με παροχή τέτοιων επιδομάτων.

ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΪΚΑΛΗΣ: Να τις συνεχίσουμε.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Παρακαλώ, μη διαμαρτύρεστε από κάτω.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας): Αυτό είναι αυτό που λέμε εξορθολογισμός του συστήματος. Και ο εξορθολογισμός του συστήματος –δηλαδή η αποβολή από το σύστημα όλων αυτών που το εξαπάτησαν διαχρονικά- θα εξυγιάνει οικονομικά την κατάσταση. Βέβαια, αν υπολογίσουμε πόσα επιδόματα τέτοιου τύπου δίνονταν για πόσες δεκαετίες, θα καταλάβετε ότι θα μαζευτούν πολλές απορίες σχετικά με το πώς φτάσαμε ως εδώ, στην οικονομική κατάρρευση.

Εν πάση περιπτώσει, αυτός είναι ο εξορθολογισμός του συστήματος και μέσα σ' αυτήν την προσπάθεια το ΚΕΠΑ έχει να διαδραματίσει κομβικό ρόλο.

Επιγραμματικά, θα ήθελα να κωδικοποιήσω τους άξονες της προσπάθειάς μας:

Πρώτον, εντατικοποίηση των ελέγχων. Τα είπα και στην πρωτολογία μου. Περισσότεροι έλεγχοι ανά εβδομάδα, περισσότερες εξεταζόμενες περιπτώσεις ανά έλεγχο.

Δεύτερον, διοικητικές παρεμβάσεις για την επίτευξη αυτής καθ' εαυτής της διαδικασίας ελέγχου. Αναφέρω κυρίως στον ιατρικό προέλεγχο, ο οποίος πρέπει να γίνεται από διοικητικούς υπαλλήλους και όχι από γιατρούς, ώστε οι γιατροί να μπορούν να κάνουν απερίσπαστα το ιατρικό κομμάτι της δουλειάς τους.

Τρίτον, συμμετοχή περισσότερων γιατρών εκτός ΙΚΑ και ΕΟΠΥΥ. Σας ανέλυσα τα σχετικά με το πώς πρέπει να δουν όλοι αυτήν την υπόθεση, κάπως διαφορετικά και να «βάλουν πλάτη»

για να στηριχτεί το σύστημα.

Τέταρτον, αλλαγές στον τρόπο σύστασης των επιτροπών και των συνεδριάσεων αυτών. Είχα πει πριν από μία εβδομάδα σε μία επίκαιρη επερώτηση από το Βήμα της Βουλής, σχετικά με τα προνοιακά επιδόματα, ότι μπορούμε, για παράδειγμα, να κάνουμε καλύτερα τη δουλειά μας, οργανώνοντας συνεδριάσεις επιτροπών με γιατρούς από όμορους νομούς. Για παράδειγμα, οι γιατροί των Τρικάλων μπορούν να διενεργούν εξετάσεις στην Καρδίτσα, της Καρδίτσας στη Λάρισα, της Λάρισας στα Τρίκαλα με πρόεδρο που να προέρχεται εκτός, αν θέλετε, περιφέρειας. Έτσι και θα εξοικονομήσουμε χρόνο και θα εξοικονομήσουμε χρήμα και θα εξασφαλίσουμε το τεκμήριο της διαφάνειας στο όλο σύστημα.

Γνωρίζω, παλιότερα, περίπτωση ομάδας γιατρών Θεσσαλονίκης, που πήραν το αεροπλάνο –παρακαλώ- να κατέβουν στην Αθήνα και από εκεί να πάρουν άλλο αεροπλάνο, για να ανέβουν στην Αλεξανδρούπολη για να διενεργήσουν εξετάσεις στον Έβρο. Θα μπορούσαν να πάρουν το αυτοκίνητο και σε μερικές ώρες πλέον, με το δρόμο έτσι, όπως είναι σήμερα, την καινούργια Εγνατία, να βρίσκονται εκεί, εξοικονομώντας και χρόνο και χρήμα.

Τέτοιες παρεμβάσεις είναι επιτακτική ανάγκη να γίνουν. Οφείλουμε εμείς να διορθώσουμε αυτό το σύστημα και, όπως σας είπα, οι ενέργειες, για να το διορθώσουν, ήδη γίνονται.

Αν όμως δεν συμμετάσχουν περισσότεροι γιατροί, το Υπουργείο Υγείας, αν δεν αποφασίσουν ότι πρέπει να «βάλουν πλάτη», για να στηρίξουν αυτό το σύστημα, αν δεν πάμε έτσι σε εντατικοποίηση των ελέγχων, δεν θα αποσυμφορηθεί ποτέ όσο και να μιλάμε, όσο και να αναλίσκωμε εδώς σε συζητήσεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Επομένως αυτήν την ώρα ο μόνος τρόπος είναι, να τριπλασιαστεί ο ρυθμός των ελέγχων. Αυτός είναι και ο στόχος του ΙΚΑ. Πρέπει να πάνε περισσότεροι γιατροί, περισσότερες εξεταζόμενες περιπτώσεις ανά συνεδρίαση, με τον τρόπο που είπαμε: δηλαδή το διοικητικό προσωπικό να αναλάβει μόνο τα του προϊατρικού ελέγχου και τα υπόλοιπα να διεκπεραιώνονται μόνο από γιατρούς.

Νομίζω ότι υπάρχει κάποιο σχέδιο –γιατί αν δεν υπήρχε, θα ήταν πραγματικά πρόβλημα- ώστε να αποσυμφορηθεί το σύστημα κατά 50% το επόμενο τρίμηνο. Αν συμβεί αυτό, θα δείτε ότι θα συμπτυχθεί και ο χρόνος αναμονής ανθρώπων, που ταλαιπωρούνται στις επιτροπές.

Όσον αφορά την καταβολή –και με αυτό τελειώνω και ευχαριστώ για την ανοχή, κύριε Πρόεδρε- ή τη μη καταβολή του επιδόματος ή της σύνταξης κατά τη διάρκεια αναμονής, νομίζω ότι είναι ένα ζήτημα, το οποίο πρέπει να δούμε. Αυτήν τη στιγμή υπάρχει πρόβλεψη της διακοπής καταβολής του επιδόματος ή της σύνταξης. Δεν ξέρω, θα μπορούσαμε να βάλουμε μία προθεσμία: ότι αν μέσα σε τρεις ή τέσσερις μήνες, ας πούμε –αυθαίρετα μιλάω τώρα, από το μυαλό μου, όσον αφορά αυτήν την προθεσμία- ή μέσα σε κάποιους μήνες –σίγουρα όχι έξι, επτά και οκτώ και εννιά- δεν διεκπεραιωθεί ο έλεγχος και δεν συνεδριάσει η επιτροπή, τότε ίσως θα πρέπει να αναιρέσουμε αυτήν την αναμονή. Θα δούμε.

Νομίζω ότι πρέπει να βάλουμε την απλή λογική να δουλέψει και αν το κάνουμε αυτό, θα μπορέσουμε να βρούμε και λύσεις για αυτά τα προβλήματα.

ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΤΖΑΜΤΖΗΣ: Με τα Γιαννισά τι θα γίνει, κύριε Υπουργέ;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας): Όσον αφορά τα Γιαννισά, κύριε συνάδελφε –διότι καταλαβαίνω την εύλογη αγωνία σας- σας είπα ότι δεν έχω καμμία αντίρρηση να προχωρήσουμε στην ίδρυση ΚΕΠΑ και στα Γιαννισά. Βέβαια θα πρέπει να πάμε μέσα από τις δομές του Υπουργείου Υγείας, του ΙΚΑ και κυρίως, πρέπει να δούμε κατά πόσο μπορεί να στελεχωθεί με γιατρούς αυτό το υπό σύσταση ΚΕΠΑ, κοντά στα υπόλοιπα εξήντα ένα που λειτουργούν.

Το κατά πόσο μπορούμε να βελτιώσουμε και να αυξήσουμε αυτές τις δομές, έχει να κάνει και με το κατά πόσο μπορούμε να

υποστηρίξουμε τις ήδη υπάρχουσες. Θα υποστηρίξουμε λοιπόν τις ήδη υπάρχουσες με επιπλέον γιατρούς. Αν βρεθούν επιπλέον γιατροί, για να στηρίξουν το ισχύον σύστημα, σίγουρα θα βρεθούν και επιπλέον γιατροί, για να στηρίξουν και ενδεχόμενες προσθήκες σε αυτό.

Στο κάτω-κάτω όλα γίνονται, για να δώσουμε λύση σε προβλήματα που πραγματικά ταλανίζουν μία ομάδα ανθρώπων, που δεν θα έπρεπε αυτήν την ώρα, να ταλαιπωρείται –και συμφωνώ απόλυτα και με τους δυο σας- ιδίως σε διοικητικές διαδικασίες και αναμονές.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Εισερχόμαστε στη δεύτερη με αριθμό 238/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β' Αθήνας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Ενωτικού Κοινωνικού Μετώπου κ. Πέτρου Τατσόπουλου προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σχετικά με την κατάργηση των άρθρων του Ποινικού Κώδικα περί βλασφημίας.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, η Ελλάδα, η Πολωνία και η Ιρλανδία είναι οι τρεις χώρες από όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, που προβλέπουν νόμους περί βλασφημίας με ποινικές διώξεις. Υπάρχουν ακόμα τρεις-τέσσερις χώρες, που έχουν σχετικές διατάξεις, αλλά χωρίς καμμία ποινική δίωξη.

Ποια είναι αυτά τα συγκεκριμένα διαβόητα άρθρα; Είναι το άρθρο 198 για την κακόβουλη βλασφημία, που προβλέπει ποινές έως τρεις μήνες και το άρθρο 199 για την καθύβριση θρησκευμάτων, που προβλέπει ποινές έως και δύο χρόνια.

Πρέπει ευθύς εξ αρχής να σας πω, κύριε Υφυπουργέ, ότι πρόκειται για ένα νόμο ανενεργό στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, διότι δεν πιστεύω ότι είναι, βεβαίως, πρόθεση της πολιτείας ούτε την κτηριακή υποδομή έχει, για να φυλακίσει τα εκατομμύρια των Ελλήνων, που βλασφημούν καθημερινά κακοβούλως, καλοβούλως, παντοιοτρόπως.

Άρα είναι ένας νόμος, που μπορεί να του κάνεις μόνο επιλεκτική χρήση. Αυτή η επιλεκτική χρήση μπορεί να γίνει από ομάδες, που θέλουν να στοχοποιήσουν πολλές φορές ανθρώπους της τέχνης είτε, για να τους λογοκρίνουν εκ των υστέρων, είτε, για να δημιουργήσουν εκείνο το κλίμα τρομοκρατίας, το οποίο θα οδηγήσει στην αυτολογοκρισία, οι ίδιοι θα αυτολογοκριθούν.

Πιο πρόσφατη ήταν η περίπτωση με τη σύλληψη των ηθοποιών στο θεατρικό έργο «Corpus Christi». Δεν θα επεκταθώ όμως σε αυτό, γιατί δεν έχει σημασία το συγκεκριμένο παράδειγμα.

Θα πω μόνο στην πρωτολογία μου ότι τα μηνύματα, οι παραινέσεις που μας έρχονται από το εξωτερικό, είναι τριών ειδών. Είναι από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου όπου η ελευθερία της έκφρασης θεωρείται και είναι βασικό συστατικό, βασικό θεμέλιο της δημοκρατίας. Από την άλλη μεριά, είναι από την Επιτροπή της Βενετίας, η οποία είναι το συμβουλευτικό όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η Επιτροπή της Βενετίας έχει προτείνει να καταργηθεί η βλασφημία σε όλα τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να μην επανέλθει στη νομοθεσία τους. Είναι φυσικά και το Ψήφισμα του ΟΗΕ, το Μάρτιο του 2011, για την καταπολέμηση της θρησκευτικής μισαλλοδοξίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Τα υπόλοιπα μπορείτε να τα αναλύσετε στη δευτερολογία σας, κύριε συνάδελφε.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ενώ δεν κάνει καμμία ρητή αναφορά στη δυσφήμιση των θρησκειών, εντούτοις μιλά για εκπαίδευση και ανεκτικότητα στις θρησκείες. Με άλλα λόγια, μας καλεί να μάθουμε τη θρησκεία των άλλων και να την ανεχόμαστε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για τρία λεπτά, για να απαντήσετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Όντως, κύριε συνάδελφε, η επίκαιρη ερώτηση που καταθέσατε, έχει ένα ιδιαίτερο κοινωνικό ενδιαφέρον. Θα έλεγα ότι αγ-

γίζει πολλές χορδές ένθεν και ένθεν, όπως και να το δει κανείς, με οποιοδήποτε πρίσμα και να δει κανείς αυτήν τη στιγμή τη βλασφημία.

Θα ήθελα και εγώ να ξετυλίξω το νομικό κουβάρι και θα έχουμε στη δευτερολογία περισσότερο χρόνο να πούμε αρκετά πράγματα και γι' αυτά που θίξατε.

Όντως, έχετε δίκιο, προβλέπεται η βλασφημία στο άρθρο 198 και 199 του Ποινικού Κώδικα, όπου με φυλάκιση μέχρι δύο έτη τιμωρείται όποιος δημόσια και κακόβουλα βρίζει καθ' οιονδήποτε τρόπο τα θεία, ενώ στην παράγραφο 2 του ίδιου ως άνω άρθρου όποιος εκτός από την περίπτωση της παραγράφου 1 εκδηλώνει δημόσια με βλασφημία έλλειψη σεβασμού προς τα θεία, τιμωρείται με κράτηση ή έξι μηνών ή με πρόστιμο 6.000 ευρώ. Το ίδιο συμβαίνει και κατά το άρθρο 199, δηλαδή όποιος δημόσια ή κακόβουλα καθυβρίζει την ανατολική ορθόδοξη ή οποιαδήποτε άλλη θρησκεία τιμωρείται με φυλάκιση δύο ετών.

Αυτές οι διατάξεις, όπως προκύπτει από τη διατύπωσή τους, αλλά και σύμφωνα με τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων –υπάρχει η 1298/2002 σχετική απόφαση του Αρείου Πάγου– αποσκοπούν στην απόκρουση της τελοούμενης δημοσίας κακόβουλης και καθιονδήποτε τρόπο υβρίσεως του θεού και της ανατολικής ορθόδοξης θρησκείας ή οποιασδήποτε άλλης θρησκείας που είναι ανεκτή στην Ελλάδα προς εξασφάλιση της θρησκευτικής ειρήνης των πολιτών και την προστασία αυτής, η οποία εκδηλούται από την πολιτεία, γιατί είναι μέλημά της.

Οφείλω να επισημάνω, κύριε συνάδελφε, ότι ήδη με το ν. 4055/2012 και ειδικότερα με την παράγραφο 3 του άρθρου 24, υποβιβάστηκαν σε πταίσματα αξιόποινες πράξεις, οι οποίες κρίθηκε ότι δεν εμφανίζουν ουσιαστικό εγκληματικό δίκαιο και εντούτοις, όπως είπατε και εσείς, κατακλύζουν τα ποινικά ακροατήρια, μεταξύ των οποίων και οι πράξεις της μη κακόβουλης βλασφημίας. Γνωρίζετε, επίσης, το τι ορίζεται στο άρθρο 3 του Συντάγματος για την επικρατούσα θρησκεία στην Ελλάδα.

Πράγματι, η ελευθερία της τέχνης παγίως διακηρύσσεται στα διεθνή κείμενα. Όμως, η άσκηση της συνεπάγεται καθήκοντα και ευθύνες, όπως αναφέρεται στο άρθρο 10, παράγραφος 2, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Εκεί αναφέρει, βέβαια, «η άρση των ελευθεριών τούτων συνεπαγόμενων καθήκοντα και ευθύνες, δύναται να υπαχθεί σε ορισμένες διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, προβλεπόμενων από τον νόμο και αποτελούντων αναγκαία μέτρα εν δημοκρατική κοινωνία για την εθνική ασφάλεια, την εδαφική ακεραιότητα ή τη δημοσία ασφάλεια, την προάσπιση της τάξεως και την πρόληψη του εγκλήματος».

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Σε επίπεδο εθνικού δικαίου και δη στο ισχύον Σύνταγμα – άρθρο 16, παράγραφος 1- η ελευθερία της τέχνης προστατεύεται απόλυτα. Εντούτοις, η άσκηση της υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 5, παράγραφος 1, του Συντάγματος, το οποίο αποτελεί τη συνισταμένη των επιμέρους ατομικών ελευθεριών, βάσει του οποίου κατοχυρώνεται το δικαίωμα όλων να αναπτύξουν ελεύθερα την προσωπικότητά τους και να συμμετέχουν στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της χώρας, εφόσον βέβαια δεν προσβάλλουν τα δικαιώματα των άλλων, το Σύνταγμα και τα χρηστά ήθη.

Κατόπιν της τελευταίας συνταγματικής αναθεώρησης, φορείς των υποχρεώσεων που αντιστοιχούν στα ατομικά δικαιώματα είναι πλέον και ιδιώτες, κατ' άρθρο 25, παράγραφος 1, εδάφιο γ'. Έκφραση της προσωπικότητας που πρέπει να προστατεύεται από κάθε προσβολή είναι και το θρησκευτικό συναίσθημα που έμμεσα προστατεύεται και με τις διατάξεις των άρθρων 198-200 του Ποινικού Κώδικα. Το αντικείμενο προστασίας τους εντοπίζεται στη θρησκευτική ειρήνη και έμμεσα στο θρησκευτικό συναίσθημα των πολιτών, δηλαδή στο ατομικό δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας. Υπάρχει και σχετική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.

Παράλληλα, στα διεθνή κείμενα διακηρύσσεται και θρησκευτική ελευθερία, στο προστατευτικό πεδίο της οποίας υπάγεται και η αρνητική εκδήλωσή της, δηλαδή η μη προσβολή των θρησκευτικών πεποιθήσεων εκάστου. Σε ανάλογη υπόθεση –είναι η

υπόθεση Μίλλερ και λοιποί κατά Ελβετίας, αριθμός απόφασης 107/37- το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων πράγματι έκρινε, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην ερώτηση, ότι η ελευθερία της έκφρασης συνιστά ακρογωνιαίο λίθο μίας δημοκρατικής κοινωνίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριε Υπουργέ, να πούμε και μερικά στη δευτερολογία;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε.

Τελειώνω λέγοντας ότι στην αμέσως επόμενη παράγραφο αναφέρεται ότι όποιος ασκεί το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης υπόκειται στους περιορισμούς της παραγράφου 2 του άρθρου 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και έχει καθήκοντα και υποχρεώσεις. Εκεί, βέβαια, μπαίνουν και οι περιορισμοί που εδώ αναπτύσσετε και μας ενδιαφέρουν. Θα συνεχίσουμε στη δευτερολογία.

Με συγχωρείτε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριε Τασόπουλε, έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ελπίζω κι εγώ λίγο στην ανεκτικότητα σας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Θα την έχετε, μιας και είναι λίγες οι εναπομείνουσες για συζήτηση. Διαφορετικά να ξέρετε ότι εγώ δεν είμαι από εκείνους που δείχνουν μεγάλη ανοχή.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ: Το ξέρω και γι' αυτό ευχαριστώ διπλά.

Κύριε Υφυπουργέ, δέχομαι ότι η πρόθεση της πολιτείας είναι η διασφάλιση της θρησκευτικής ειρήνης. Το δέχομαι αυτό καλόπιστα. Να δούμε τώρα αν τα συγκεκριμένα άρθρα βοηθάνε στη διατήρηση της θρησκευτικής ειρήνης ή υποβοηθούν, συδαιλούζον τη θρησκευτική μισαλλοδοξία.

Πρέπει να σας πω ότι ακόμα και στο δικό μου χώρο –δεν το περιορίζω ιδεολογικά– είναι πολλοί αυτοί που το θεωρούν ως ένα ερώτημα πολυτελείας αυτό, ένα ερώτημα παντεσπάνι της Μαρίας Αντουανέτας. Δηλαδή, έχουμε τόσα προβλήματα, πνιγόμαστε, καιγόμαστε και θα ασχοληθούμε τώρα με τους νόμους περί βλασφημίας;

Η δική μου γνώμη, όσο κι αν ακούγεται οξύμωρο, είναι ότι ακριβώς τώρα πρέπει να ασχολούμαστε με εκείνα τα θέματα, τα οποία με έναν παράδοξο τρόπο μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πυροκροτητές ερήμην του νομοθέτη, ερήμην των προθέσεων του νομοθέτη ούτως ή άλλως έγινε σε άλλες εποχές και με άλλα ήθη.

Η δική μου εμπειρία σε μία δίκη προ επταετίας περί βλασφημίας, όπου είχα κληθεί ως μάρτυρας υπεράσπισης του Αυστριακού σκιτσογράφου Γκέρχαρντ Χάντερερ, μου κατέδειξε ότι στις περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις, που φθάνουν στο ακροατήριο, ο δικαστής νιώθει αμήχανος. Τα περιθώρια ελευθερίας που του αφήνει η διατύπωση των άρθρων είναι τόσο μεγάλα, όπου αυτό το «καλόβουλος» ή «κακόβουλος» είναι στη διακριτική του ευχέρεια να το κρίνει.

Έτσι σ' αυτήν την περίπτωση είχαμε το τραγελαφικό –αν θέλετε– δικαστικό, πρωτοδικώδες αποτέλεσμα τον μεν άτυχο Αυστριακό σκιτσογράφο να τον καταδικάσουν σε έξι μήνες φυλάκιση και τον Έλληνα εκδότη του και τους ακόμα πιο άτυχους βιβλιοπώλες, από όπου επιλεκτικά είχαν μαζέψει βιβλία, να τους αθώωσουν.

Δηλαδή, φανταστείτε, κύριε Υφυπουργέ, εσείς να είστε ένας διάσημος συγγραφέας, να μην έχετε καμμία γνώση σε ποια χώρα εκδίδονται τα βιβλία σας –φροντίζει ο ατζέντης σας γι' αυτά– και να μαθαίνετε ξαφνικά ότι αν πατήσετε το πόδι σας στην Ελλάδα, θα πρέπει να κάνετε έξι μήνες φυλακή και ο Έλληνας εκδότης που έβγαλε αυτό το βιβλίο και οι Έλληνες βιβλιοπώλες να είναι ελεύθεροι. Βεβαίως, γέλασε και το παρδαλό κατσίκι στην Ευρώπη και στο εφετείο αυτή η καταδίκη κατέρρευσε.

Κύριε Υφυπουργέ, ξέρω ότι δεν έχετε χρόνο, αλλά πιστεύω ότι ζούμε σε άγριους καιρούς και η αγριότητα δεν είναι πάντοτε προφανής. Η αγριότητα είναι πολλές φορές κάτω από το δέρμα, είναι υποδόρια. Εάν περιηγηθείτε αυτήν τη στιγμή στο διαδίκτυο

θα δείτε παντού, θα σκοντάψετε παντού πάνω σε θύλακες μισαλλοδοξίας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριε Τασόπουλε, είναι αυτόματο το κουδούνι. Δεν το χτυπάω εγώ. Το μεν προειδοποιητικό είναι μία φορά, το δε της λήξης συνεχίζεται μέχρι να πατηθεί το κουμπί της διακοπής.

Συνεχίστε, παρακαλώ.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Η μισαλλοδοξία είναι μία τόσο όμορφη ελληνική λέξη για να αποτυπώσει κάτι τόσο αποκρουστικό: το μίσος για τον αλλόδοξο, το μίσος για τη δόξα του άλλου, το μίσος για την πίστη του άλλου. Βρίθει αυτήν τη στιγμή το διαδίκτυο από φονταμενταλιστές κάθε είδους. Δεν έχει σημασία αν είναι χριστιανοί, αν είναι μουσουλμάνοι ή αν είναι εβραίοι. Είναι διαχειριστές οργής, είναι διαχειριστές μίσους και αυτοί οι άνθρωποι ψάχνουν, πέρα από το να οικοδομούν, να χαλκεύουν ολόκληρες συκοφαντικές κατηγορίες για ομάδες ανθρώπων με τις οποίες δεν συμφωνούν, προσπαθούν να βρουν κάθε χαραμάδα στο νομοθετικό πλαίσιο, ώστε από εκεί να μπορέσει να περάσει και η μισαλλοδοξία.

Τα παραδείγματα που μας λένε από την άλλη μεριά είναι προς αποφυγή. Δηλαδή, μας λένε: «Καλά εσείς θα καταργήσετε τους νόμους περί βλασφημίας, τη στιγμή που το Πακιστάν έχει τη θανατική ποινή για τη βλασφημία, τη στιγμή που το Κουβέιτ έχει τη θανατική ποινή;».

Μα, σε αυτούς θέλουμε να μοιάσουμε; Η ελληνική πολιτεία θέλει να μοιάσει στα χειρότερα παραδείγματα: στα παραδείγματα προς αποφυγή ή στα παραδείγματα προς μίμηση, στα παραδείγματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχουν αποποινικοποιήσει τη βλασφημία;

Τελειώνω με μια παρατήρηση. Η πολιτεία δεν μπορεί και δεν πρέπει να συμμετάσχει σ' αυτό το παιχνίδι της μισαλλοδοξίας από οποιαδήποτε πλευρά.

Πιστεύω ότι όπως ο διάβολος κρύβεται στις λεπτομέρειες, έτσι και ο εκφασισμός κρύβεται στις λεπτομέρειες και ότι αν αφήσουμε –δεν σας λέω ότι είναι το πιο επείγον, ότι πρέπει αύριο το πρωί να πάρουμε αυτό το μέτρο– αυτήν τη νομοθετική κερκόπορτα ανοιχτή, αύριο μπορεί να βρεθούμε μπροστά σε δικαστικές αποφάσεις που δεν θα χαρακτηρίζονται ούτε από την ανεκτικότητα τους ούτε θα μας κάνουν περήφανους στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΓΚΟΥΝΗΣ (Υφυπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, όντως αναφέρατε αρκετά ενδιαφέρουσες απόψεις που μπορούν όμως και από την άλλη πλευρά να εκληφθούν ότι έχουν τα αντίθετα αποτελέσματα και θα εξηγήσω στη συνέχεια.

Βασικό, θα έλεγα, στοιχείο –και το αναφέρατε και έχετε δίκιο– είναι η θρησκευτική ειρήνευση για οποιαδήποτε διάθεση διαπραγμάτευσης.

Έχετε, επίσης, δίκιο ότι είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις κακόβουλης βλασφημίας που τιμωρούνται ποινικά ή φτάνουν τελικά στα ακροατήρια. Αυτό το γνωρίζω και εγώ από τη δικαστηριακή πρακτική. Ποια είναι όμως, η αντικειμενική υπόστασή του εγκλήματος; Θα πρέπει να αποδειχθεί στο δικαστήριο –και είναι δύσκολο, όπως είπατε και εσείς– ότι η κακόβουλη βλασφημία έγινε με τρόπο που στόχο έχει να ενοχλήσει τον άλλον, να του διαταράξει το θρησκευτικό του συναίσθημα, να του διαταράξει τη θρησκευτική του ειρήνη.

Νομίζω ότι ορθά ο νομοθέτης διαχωρίζει την κακόβουλη από τη μη κακόβουλη βλασφημία και γι' αυτό τιμωρείται διαφορετικά. Αυτό βέβαια καμμία σχέση δεν έχει με την ελευθερία της τέχνης, η οποία καθ' οιονδήποτε τρόπο δεν επηρεάζεται και δεν περιορίζεται.

Σε κάθε περίπτωση, όπως προανέφερα, με το ν.4055/2012

υποβιβάστηκαν σε πταίσματα οι πράξεις της μη κακόβουλης βλασφημίας. Και υπήρχαν περιπτώσεις –και εξακολουθούν να υπάρχουν– όπου προκαλούνταν κάποιος ή ελέγχονταν υπό μια έννοια η τέχνη –και δεν διαφωνώ καθόλου με ό,τι προείπατε– όπου αντιμετώπιζονταν με πλημμεληματικού χαρακτήρα ποινές. Τώρα όμως, έχουν μετατραπεί σε πταίσματα και όπως αντιλαμβάνεστε η πταισματοποίηση έχει τα εξής αποτελέσματα: Πρώτα απ' όλα οι ποινές είναι ασήμαντες και κατά δεύτερον, ούτε εγγράφονται στο ποινικό μητρώο. Είναι ένα στοιχείο που το κρατάμε. Νομίζω ότι σε ένα βαθμό αντιμετωπίζονται και οι ανησυχίες τις οποίες εκφράσατε ευλόγως προηγουμένως.

Όσον αφορά τον Ποινικό μας Κώδικα και τα εγκλήματα κατά της θρησκευτικής ειρήνευσης, σκοπός του νομοθέτη είναι να υπάρξει μια ισορροπία, κατά την άποψή μου, μεταξύ της θρησκευτικής ειρήνευσης και της ελευθερίας της έκφρασης. Πρέπει να υπάρχει αυτή η ισορροπία και για να μη δημιουργούνται προβλήματα από την αντίθετη πλευρά και για να μη δημιουργούνται κοινωνικές συγκρούσεις ή άλλες καταστάσεις που διασαλεύουν την ειρήνευση στο βαθμό που ο καθένας μας τη δέχεται και την αξιολογεί.

Θεωρώ ότι σκοπός του δικαίου είναι να αναγνωρίζει δικαιώματα, να τα προστατεύει και να τα εξισορροπεί. Το απόλυτο δικαίωμα στο δικαίωμά μας σύστημα, όπως γνωρίζετε, κύριε συνάδελφε, είναι το δικαίωμα στη ζωή. Βέβαια σε άλλα νομικά καθεστώτα ούτε αυτό είναι απόλυτο γιατί υπάρχουν οι νόμοι περί εθανασίας.

Είναι λογικό, λοιπόν, να υπάρχουν διατάξεις που θα προστατεύουν και την ελευθερία έκφρασης αλλά και αυτήν της θρησκευτικής ειρήνευσης. Και ο νομοθέτης μείωσε τη στάθμιση για την οποία μίλησα πριν, κάνοντας πταίσμα το πλημμέλημα της μη κακόβουλης βλασφημίας, αλλά από την άλλη κρατά τη στάθμιση του άλλου έννομου συμφέροντος που έχει να κάνει με τη θρησκευτική ειρήνευση.

Θεωρώ ότι δεν πρέπει να πιάσουμε τα άκρα σε καμμία από τις δύο περιπτώσεις. Τα παραδείγματα είναι πλείστα όσα. Μπορεί να λοιδορείται ο Μωάμεθ και να ξεσηκώνεται πλήθος αντιδράσεων με άσχημα αποτελέσματα.

Δεν θεωρώ σε κάθε περίπτωση ότι υπάρχουν πολιτικές διώξεις ή οποιασδήποτε άλλης υφής διώξεις από τη στιγμή που υπάρχει αυτή η πταισματοποίηση. Μιλώ για τα δικά μας δεδομένα.

Νομίζω ότι ο νόμος τιμωρεί κάποιον που κακόβουλα βρίζει τη θρησκεία, όποια και αν είναι αυτή.

Θεωρώ ότι πρέπει να υπάρχει αυτή η στάθμιση μεταξύ ειρήνευσης θρησκευτικής –και είπα ποια είναι τα αποτελέσματα που έχουμε κυρίως βέβαια στις ανατολικές χώρες– και του απολύτου δικαιώματος της ελευθερίας της έκφρασης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Εγώ θα ήθελα να καταθέσω έναν άλλον προβληματισμό, όμως. Κατ' αρχάς, κύριε συνάδελφε, ξέρετε καλύτερα από μένα ότι η κοινωνία είναι εκείνη η οποία επιβάλλει είτε την αποποινικοποίηση είτε την ποινικοποίηση συγκεκριμένων συμπεριφορών. Το βλέπουμε με την πάροδο των ετών. Θα πρέπει να σας πω ότι τα τελευταία χρόνια ελάχιστες ήταν οι περιπτώσεις καταδίκης για βλασφημία. Συνήθως μετατρέπεται η κατηγορία σε εξύβριση.

Με δεδομένο ότι προστατεύεται, κύριε Υπουργέ, όχι μόνο η χριστιανική θρησκεία, αλλά όλες οι γνωστές θρησκείες, τα τελευταία χρόνια βλέπετε τι γίνεται όταν καθυβρίζεται η μουσουλμανική θρησκεία. Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, αν μείνει τελείως ελεύθερο το πεδίο, τι μπορεί να προκύψει για μια κοινωνία σε μια άλλη χώρα, εξαιτίας μιας συμπεριφοράς που μπορεί να κριθεί από την κοινωνία εκείνη ως βλάσφημη ή καθύβριση θρησκευμάτων.

Βλέπετε, λοιπόν, ότι υπάρχουν προβλήματα. Σιγά-σιγά θα τα δούμε και θα επιλυθούν από τους κυρίους Υπουργούς.

Η πέμπτη υπ' αριθμόν 250/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Β' Πειραιώς της Χρυσής Αυγής, κ. Ιωάννου Λαγού, προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, σχετικά με την αστυνομική παρουσία έξω από τα κεντρικά γραφεία του κόμματος «Λαϊκός Σύνδεσμος Χρυσή Αυγή» δεν συζητείται λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού, και

διαγράφεται και θα την επανακαταθέσετε.

Η τρίτη με αριθμό 207/10-9-2012 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Ε' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτή Λακωνίας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος, κ. Λεωνίδα Γρηγοράκου, προς τον Υπουργό Υγείας, σχετικά με τις προθέσεις του Υπουργείου για τη δημιουργία ανεξάρτητου Κέντρου Κυστικής Ίνωσης δεν συζητείται και διαγράφεται. Υπάρχει σχετική συνεννόηση. Προφανώς θα την επαναφέρει ο συνάδελφος.

Εισερχόμεθα στην έκτη με αριθμό 242/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή Λαρίσης της Δημοκρατικής Αριστεράς, κ. Θωμά Ψύρρα, προς τους Υπουργούς Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σχετικά με τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης του φαινομένου της λαθρούλοτομίας στα δάση της χώρας μας.

Θα απαντήσει ο Αναπληρωτής Υπουργός Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κ. Σταύρος Καλαφάτης.

Κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο για δύο λεπτά για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτησή σας.

ΘΩΜΑΣ ΨΥΡΡΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, πέρυσι κατασχέθηκαν έξι χιλιάδες εξακόσιοι σαράντα τέσσερις τόνοι παράνομα υλοτομημένης ξυλείας. Φέτος, η οικονομική κρίση, η αύξηση της τιμής του πετρελαίου θέρμανσης και από την άλλη πλευρά η ανεπαρκής φύλαξη των δασών με την ολοένα αυξημένη ζήτηση των καυσόξυλων έχει οδηγήσει σε έξαρση της λαθρούλοτομίας.

Λαθροϋλοτόμοι δεν είναι μόνο οι κάτοικοι των αγροτικών περιοχών, οι οποίοι ξυλεύουν ολόγυρα από την περιοχή τους συνήως μικρές ποσότητες, αλλά πλέον είναι καλά οργανωμένα συνεργεία τα οποία δρουν ως κυκλώματα και προσπορίζονται πάρα πολλά κέρδη. Άλλωστε, η τιμή των καυσόξυλων ήδη είναι αρκετά «ελκυστική» για τέτοιου είδους διαδικασίες. Το παραμύθιο ξυλείας κάνει τη λαθροϋλοτόμηση μια πάρα πολύ κερδοφόρα επιχείρηση.

Αυτή την ώρα που μιλάμε, καταγγελίες έρχονται από όλη την Ελλάδα. Τα αλυσοπρίονα έχουν πάρει φωτιά στον Πηνειό, στον Κίσσαβο, στο Μαυροβούνι, στο Πήλιο. Στη Σκιάθο έχουν ρημάξει το δάσος Μαντράκι. Το ίδιο συμβαίνει στην Ήπειρο, στο Παλούκι που είναι ζώνη Natura. Ακόμα και πιο μακριά, στη Ρόδο, στην Καλόπετρα, στο Γράμμο, στο Τρίλοφο, στο Μονόπυλο, στα Πιέρια Όρη απανωτές είναι οι ξυλεύσεις.

Έχουμε φτάσει στο σημείο οι παράνομες υλοτομήσεις να γίνονται ακόμα και σε αστικές περιοχές. Τις προάλλες ο άλλος έκοβε δέντρα μέσα στο πάρκο του Αλμυρού. Τα δάση ουσιαστικά αυτήν τη στιγμή βρίσκονται σε μια κατάσταση όπου επειδή οι έλεγχοι είναι ανεπαρκείς, οι λαθροϋλοτόμοι ζουν σ' ένα μεγάλο βαθμό ανενόχλητοι και προσπορίζονται κέρδη. Πρόκειται για ένα συντελούμενο έγκλημα. Πρέπει να σταματήσει αυτό το πράγμα.

Σας ρωτώ, λοιπόν: Τι μέτρα θα λάβετε για την αντιμετώπιση του φαινομένου της λαθροϋλοτομίας για τα δάση; Προτίθεστε να μεριμνήσετε για την αναδιάρθρωση του ωραρίου των υπηρεσιών των δασικών υπαλλήλων, ιδιαίτερα των πρώην αγροφυλάκων και την αύξηση των χορηγούμενων πόρων στις δασικές υπηρεσίες για την προστασία των δασών; Και φυσικά τι σκοπεύετε να πράξετε με το διασπασμένο σύστημα διοίκησης των δασικών υπηρεσιών για να αντιμετωπιστεί η διασπορά των ευθυνών;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η υλοτομία αποτελεί μια παραγωγική δραστηριότητα πολύ σημαντική για την ύπαιθρο και βεβαίως αποτελεί και μια δίοδο για να καλυφθούν συγκεκριμένες ανάγκες των κατοίκων των ορεινών περιοχών, όσον αφορά τις ατομικές τους ανάγκες για καυσόξυλα. Η ισχύουσα δασική νομοθεσία δίνει τη δυνατότητα στους κατοίκους των ορεινών περιοχών να λαμβάνουν κάθε χρόνο ποσότητα καυσόξυλων από τα δημόσια δάση της χώρας για την κάλυψη ακριβώς αυτών των

ατομικών τους αναγκών. Η ποσότητα αυτή διατίθεται από τις δασικές υπηρεσίες βάσει υπουργικής απόφασης μέσω της οποίας ορίζονται οι δικαιούχοι, οι ποσότητες και το τίμημα.

Στην απόφαση αυτή -και τα λέω αυτά για ενημέρωση- λαμβάνονται υπ' όψιν βεβαίως και οι ειδικές ανάγκες και οι ειδικές κατηγορίες, οι ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, όπως είναι οι συνταξιούχοι του ΟΓΑ, τα άτομα με αναπηρία, οι μακροχρόνια άνεργοι, οι πολύτεκνοι. Βεβαίως και για κατοίκους οικισμών σε υψόμετρο μεγαλύτερο των εκακοσίων μέτρων πάλι υπάρχει μια ιδιαίτερη μέριμνα. Η απόληψη των καυσόξυλων από τα δημόσια δάση της χώρας γίνεται βάσει ειδικά συνταγμένων διαχειριστικών μελετών ή πινάκων υλοτομίας.

Επισημαίνω εδώ δε ότι οι ποσότητες καυσόξυλων που διατίθενται κάθε χρόνο δεν είναι δυνατόν να καλύψουν πλήρως όλες τις ανάγκες. Είναι ανησυχητική αυτή η προσπάθεια, η τρόπον τινά επιδότηση που κάνει το κράτος για να καλύψει αυτές τις ανάγκες. Τα έσοδα, άλλωστε, το κράτους είναι περιορισμένα σε σχέση με τις δαπάνες παραγωγής.

Αναφέρω, ενδεικτικά, ότι για το έτος 2010 δαπανήθηκαν περίπου 7.700.000 ευρώ, ενώ οι εισπράξεις ήταν μόνο 4.250.000 ευρώ. Δόθηκαν συνολικά τριακόσιες χιλιάδες χωρικά κυβικά μέτρα καυσόξυλων σε σαράντα πέντε χιλιάδες κατοίκους και δεν ικανοποιήθηκαν τέσσερις χιλιάδες αιτήσεις. Αυτά για να υπάρχει και μια εικόνα καθαρή του τι γίνεται μέχρι τώρα.

Σε ό,τι αφορά τώρα δε το τρέχον έτος και δεδομένων των ιδιαίτερα αντίξοων οικονομικών συνθηκών, πράγματι, έχετε δίκαιο. Παρατηρούμε ότι το αδίκημα της λαθροϋλοτομίας βρίσκεται σε μια σχετική έξαρση και λόγω της οικονομικής συγκυρίας. Το ΥΠΕΚΑ, όμως, έχει λάβει μια σειρά συγκεκριμένων μέτρων και κάποια τα οποία αναφέρατε ότι δεν έχουν ληφθεί, θα σας αναφέρω τελικά ότι έχουν ληφθεί.

Συγκεκριμένα, η εποπτευόμενη από το ΥΠΕΚΑ Ειδική Γραμματεία Δασών έχει θέσει σε εφαρμογή το Πρόγραμμα Δασοπροστασίας για το έτος 2012. Σκοπός του προγράμματος αυτού γενικότερα είναι ο άμεσος έλεγχος καταγγελιών και η δίωξη δασικών και αγορανομικών παραβάσεων, η πρόληψη των δασικών πυρκαγιών και λοιπών δασικών αδικημάτων και η συστηματική εν γένει παρουσία των δασικών υπαλλήλων μέσα στα δασικά και αγροτικά οικοσυστήματα.

Με την εφαρμογή, λοιπόν, του προγράμματος, κύριε συνάδελφε, καθιερώθηκε η υπερωριακή εργασία τις καθημερινές, αλλά και τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες, πέραν των ορίων της υποχρεωτικής απασχόλησης και μέχρι τις δέκα το βράδυ. Επιπλέον, σε κάθε δασαρχείο και διεύθυνση δασών χωρίς δασαρχαία λειτουργεί όλο το έτος και όλες τις ημέρες της εβδομάδος απογευματινή υπηρεσία, βάρδια και νυχτερινές περιπολίες, καθιερώνοντας ουσιαστικά ένα νέο ωράριο λειτουργίας των δασικών υπηρεσιών σε εικοσιτετράωρη βάση, όπως και επιβάλλεται βεβαίως, κατά την άποψή μας, με τη μέγιστη δυνατή αξιοποίηση όλου του δασικού προσωπικού και συνεπώς και του προσωπικού του προερχομένου από την αγροφυλακή, όπως αναφέρεται στη γραπτή σας ερώτηση.

Τέλος, παράλληλα με το πρόγραμμα δασοπροστασίας καθιερώθηκε η υπερωριακή εργασία για τις καθημερινές, αλλά και τις Κυριακές και εξαιρέσιμες ημέρες πέραν των ορίων της υποχρεωτικής απασχόλησης για την υποστήριξη της λειτουργίας του Συντονιστικού Κέντρου Δασοπροστασίας που λειτουργεί στη Διεύθυνση Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος, του Συντονιστικού Επιχειρησιακού Κέντρου της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας.

Με τον τρόπο αυτό πιστεύουμε -και νομίζω ότι είναι αυταπόδεικτο- ότι έγινε πιο αποτελεσματικός ο έλεγχος των δασικών και αγορανομικών παραβάσεων που καταγγέλλονται από πολίτες και φορείς, καθώς υπάρχει και η δυνατότητα άμεσης επέμβασης και λήψης των μέτρων που προβλέπει η δασική νομοθεσία και οι αγορανομικές διατάξεις.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Το λόγο έχει ο κ. Ψύρρας για τρία λεπτά.

ΘΩΜΑΣ ΨΥΡΡΑΣ: Κύριε Υπουργέ, μόνο στη Λάρισα αυτές τις μέρες το δασαρχείο κατέσχεσε εκατόν ογδόντα τέσσερις τόνους

ξυλείας από παράνομη υλοτόμηση και παρέπεμψε –παρακαλώ– εκατόν δέκα λαθρουλοτόμους.

Στο Μπέλλες το τελευταίο διάστημα έχουν κατασχεθεί εκατόν ογδόντα επτά τόνοι καυσόξυλα και έγιναν ογδόντα μηνύσεις. Απ' ό,τι αντιλαμβάνεστε, αυτά τα νούμερα είναι μία σταγόνα στον ωκεανό. Πρόκειται για μαζική καταστροφή του δάσους. Έχει αρχίσει ένα πλιάτσικο στα ελληνικά δάση και πρέπει να καταλάβουμε όλοι ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί. Πρέπει να ενταθούν οι έλεγχοι. Δεν επαρκεί καν αυτό που λέμε, το να μεταφερθεί το ωράριο και τις απογευματινές ώρες.

Οι λαθρουλοτόμοι κόβουν και τις νυχτερινές ώρες. Για το λόγο αυτό, χρειάζονται μέχρι και νυχτερινές περιπολίες. Βέβαια, πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ότι οι δασολόγοι και οι δασονόμοι δεν είναι ντέντεκτιβ. Οι διευθύνσεις των δασών πρέπει να εποπτεύουν το έργο. Και αυτό πάλι δεν φτάνει. Δεν φτάνουν ούτε οι χίλιοι πεντακόσιοι δασοφύλακες. Χρειαζόμαστε άλλου είδους, πάρα πολύ σημαντικές ενέργειες.

Πρέπει, κατ' αρχάς, να ενταθούν οι έλεγχοι σε όλα τα αυτοκίνητα που μεταφέρουν ξύλα, νόμιμα ή παράνομα, στις εισόδους των πόλεων. Πρέπει να κατάσχεται η παράνομη ξυλεία και να δίνεται σε ευπαθείς ομάδες για την πρόληψη της λαθρουλοτομής.

Βεβαίως, πρέπει να ενεργοποιηθούν οι πόροι, διότι αναφερθήκατε στην προστασία και την αναβάθμιση των δασών του 2012, που είναι ένα πρόγραμμα του Πράσινου Ταμείου, το οποίο, όμως, μας δίνει τη δυνατότητα να πάρουμε πόρους, οι οποίοι θα στοχεύουν στην βελτίωση για την πρόληψη της λαθρουλοτομής.

Να συμπληρώσω και κάτι ακόμη: Αν συνεχιστεί αυτή η κατάσταση, η χώρα κινδυνεύει και με ευρωκαταδικές για μη συμμόρφωση με τον Κανονισμό 995/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σχετικά με τη θέσπιση των υποχρεώσεων των φορέων εκμετάλλευσης που διαθέτουν ξυλεία και προϊόντα ξυλείας στην αγορά. Γνωρίζουμε ότι ενδεχόμενη καταδίκη της Ελλάδας θα επισύρει βαρύ πρόστιμο. Και η Ελλάδα έχει αρνητική πρωτιά σε τέτοιου είδους καταδικές.

Φυσικά κοντά στα άλλα, σαφέστατα πρέπει να ενεργοποιηθεί ο εθελοντισμός, να γίνει γνωστό το νούμερο 1591, στο οποίο κάθε πολίτης μπορεί να καταγγέλλει παράνομες υλοτομήσεις.

Η κρίση και η φτώχεια και συγχρόνως αυτό που είπα ο κ. Τατσόπουλος, αλλά και η κερδοσκοπική –θα συμπλήρωσα– διάθεση λογής λογής πονηρών δεν πρέπει να γίνουν η αιτία για να ρημάξουμε το φυσικό και πνευματικό μας πλούτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός για τρία λεπτά.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ (Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Κύριε συνάδελφε, συμφωνώ μαζί σας απόλυτα ότι την προστασία του δασικού μας πλούτου οφείλει μία πολιτεία να τη διαφυλάσσει ως κόρη οφθαλμού και πρέπει να είναι στην πρώτη γραμμή της οποιασδήποτε κυβερνητικής ατζέντας ανεξαρτήτως πολιτικού προγράμματος οποιασδήποτε κυβέρνησης.

Είναι εδραία η πεποίθησή μου ότι μέσα σε αυτήν την πολιτική σκέψη και αντίληψη προσπαθούμε να κάνουμε το καλύτερο δυνατόν και από πλευράς εξοικονόμησης οικονομικών πόρων, για να μπορέσουμε να ενισχύσουμε με την υπερωριακή απασχόληση και να δώσουμε ακόμη μεγαλύτερη ενδυνάμωση στους ελέγχους –όχι μονάχα βάσει μίας οικονομικής πολιτικής που είναι συγκεκριμένη, θα έλεγα, μέσα στο συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο της περιόδου που βιώνουμε– αλλά βεβαίως και με άλλες πρωτοβουλίες, όπως είναι οι συνεχείς παραινήσεις μας στις υπηρεσίες και η αποστολή συγκεκριμένων εγκυκλίων για την εντατικοποίηση των ελέγχων μέσα από τα εντεταλμένα όργανα.

Βεβαίως, δεν μπορούν και δεν έχουν –αν θέλετε– αστυνομικό

και εισαγγελικό καθήκον οι δασολόγοι ή τα όργανα, τα οποία έχουν σαν αποστολή τους την περιπολία μέσα στα δάση. Δίνουμε συνεχώς εντολές και κατευθύνσεις ότι οποιαδήποτε παραβατική συμπεριφορά διαπιστώνεται από τα εντεταλμένα γι' αυτό όργανα, θα πρέπει κατευθείαν να γίνεται αναφορά είτε στο αστυνομικό όργανο ή στην εισαγγελία για να μπορέσει ο παραβάτης να πάρει ουσιαστικά το δρόμο προς τα δικαστήρια.

Τέλος, θα ήθελα να τονίσω ότι σε κάθε περίπτωση, εμείς θα είμαστε εδώ και θα είμαστε ανοικτοί να ακούσουμε και προτάσεις από κάθε κόμμα και βεβαίως και από εσάς προσωπικά και γραπτώς –και το Υπουργείο είναι ανοικτό σε αυτό– για να μπορέσουμε να κάνουμε ακόμη πιο αποτελεσματική την καταπολέμηση αυτού του πραγματικά άθλιου φαινομένου που, όπως σωστά αναφέρατε, εν μέρει αποδίδεται στην πολύ δύσκολη οικονομική συγκυρία και στην αγωνία των χωρικών, οι οποίοι προβαίνουν σε μία παραβατική συμπεριφορά, της λαθρουλοτομίας, αλλά βεβαίως ενδεχομένως και σε κάποιους, οι οποίοι εκ συστήματος ασκούνε μία δραστηριότητα παραεμπορίου μέσα από τη λαθρουλοτομία.

Με αυτό το σκεπτικό, λοιπόν, εμείς θα είμαστε εδώ, για να εντείνουμε ακόμη περισσότερο τις προσπάθειές μας. Κάναμε ό,τι ήταν δυνατόν μέσα στη συγκεκριμένη χρονική συγκυρία να εξαντλήσουμε και τους οικονομικούς μας πόρους, αλλά και το ανθρώπινο δυναμικό όσον αφορά την καταπολέμηση αυτού και νομίζω ότι εδώ έχουμε πεδίο δόξης λαμπρόν να ακούσουμε προτάσεις και να συνθέσουμε, εάν θέλετε, προτάσεις, για να μπορέσουμε όλοι μαζί να καταπολεμήσουμε αυτό το πολύ καταστροφικό φαινόμενο για την κληρονομιά μας, για το δασικό πλούτο μας, τον οποίο οφείλουμε, όπως είπα και προηγουμένως, να τον διασφαλίσουμε ως κόρη οφθαλμού.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Η έβδομη με αριθμό 249/11-9-2012 επίκαιρη ερώτηση δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Επικρατείας του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Αθανασίου Παφίλη προς τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού, σχετικά με τη λήψη μέτρων χρηματοδότησης των σχολικών επιτροπών από τον κρατικό προϋπολογισμό δεν συζητείται λόγω αναρμοδιότητας του κυρίου Υπουργού Παιδείας και διαγράφεται.

Προφανώς, είναι αρμοδιότητας του Υπουργού Εσωτερικών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαιρών ερωτήσεων.

Κύριοι συνάδελφοι, σας έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Δευτέρας 30 Ιουλίου 2012, της Τετάρτης 1ης Αυγούστου 2012, της Πέμπτης 2 Αυγούστου 2012, της Παρασκευής 3 Αυγούστου 2012 και της Πέμπτης 23 Αυγούστου 2012 και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Συνεπώς τα Πρακτικά της Δευτέρας 30 Ιουλίου 2012, της Τετάρτης 1ης Αυγούστου 2012, της Πέμπτης 2 Αυγούστου 2012, της Παρασκευής 3 Αυγούστου 2012 και της Πέμπτης 23 Αυγούστου 2012 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 19.56' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Τρίτη 18 Σεπτεμβρίου 2012 και ώρα 18.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος: α) κοινοβουλευτικό έλεγχο, συζήτηση αναφορών και ερωτήσεων και β) νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.